

DELÅRSRAPPORT

PER AUGUSTI INKLUSIVE
HELÅRSPROGNOS

2009

Kommunfullmäktige 2009-11-03

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

• Del 1. Sammanfattning	3
• Del 2. Förvaltningsberättelse	
• Samhällsekonomisk utveckling	5
• God hushållning	5
• Uppföljning av mål och uppdrag	6
• Driftredovisning	8
• Investeringar	11
• Medarbetare	13
• Del 3. Ekonomisk redovisning	
<i>Kommunen</i>	
• Finansiell analys	15
• Resultaträkning	20
• Balanskravet	21
• Kassaflödesanalys	22
• Balansräkning	23
• Noter	24
 <i>Sammanställd redovisning</i>	
• Sammanfattande kommentarer	28
• Resultaträkning	29
• Kassaflödesanalys	30
• Balansräkning	31
• Noter	32
 <i>Tillämpade redovisningsprinciper</i>	
	33
• Del 4. Verksamhetsberättelse	35
 Bilaga	
Uppföljning av idéer till EU-projekt.	52

SAMMANFATTNING

Landets ekonomi befinner sig i den djupaste ekonomiska kris som rått sedan 1930-talsdepressionen men det finns tecken på att nedgången bromsats upp. Läget på arbetsmarknaden försämras dock snabbt och sysselsättningen beräknas fortsätta att falla till 2011. Det innebär också att skatteunderlagets tillväxt beräknas bli fortsatt mycket låg.

Försämringen i ekonomin under 2009 är extraordinär. För att dämpa effekterna har Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) uppmanat regeringen att komma med ett stimulanspaket. Det tillfälliga konjunkturstöd som kommuner och landsting fått gäller enbart 2010 och motsvarar för Marks del 33,2 miljoner kronor.

De sänkta skatteintäktsprognoserna har medfört förändrade förutsättningar. Nya budgetdirektiv till nämnderna för nästa mål och resultatplan (2010-13), innebär en nedräkning av ramarna med tre procent 2010. Kommunfullmäktige beslutade att nämnderna skulle redovisa en positiv budgetavvikelse för 2009 med 1,5 procent. Detta som ett första steg för att anpassa verksamheterna till de nya ekonomiska förutsättningarna och därmed öka takten i ett långsiktigt omstrukturerings- och effektiviseringsarbete så att kommunens ekonomi för 2010 och framåt är i balans. Den stegvisa nedräkningen av nämndernas ramar innebär förutsättningar för en kontrollerad och successiv anpassning av servicen till kommuninvånarna.

Åtgärderna att få en ekonomi i balans bekräftades av kommunfullmäktige i och med att aprilrapporten med ett prognostiserat negativa resultat på 29,1 mnkr godkändes och att kommunstyrelsen fick i uppdrag att återkomma med ett förslag till mål och resultatplan 2010-2013 i balans.

Kommunens resultat beräknas nu bli – 27 mnkr och försämras därmed med 57 mnkr jämfört med föregående år. Obalansen beror på bristen på tillväxt av skatteunderlaget och en medveten långsiktigt hållbar anpassning av verksamheterna till de förändrade ekonomiska förutsättningarna. Resultatprognosen för i år innehåller nettokostnader på 15 mnkr, så kallade jämförelsestörande poster, vilka bör tas hänsyn till vid jämförelsen med föregående år.

Nämnderna har arbetat intensivt med omställnings- och anpassningsarbete och redovisar så här långt ett förväntat budgetöverskott på 1,1 procent att jämföra med kommunfullmäktiges beslut om 1,5 procent. Åtgärderna förväntas ge störst brukarpåverkan inom barnomsorg, skola och utbildning. Uppföljningen visar dock att verksamheten under årets första åtta månader i allt väsentligt bedrivits som planerat. Tillsynen inom miljönämndens och plan- och byggnadsnämndens ansvarsområden har dock inte kunnat genomföras enligt uppdrag.

Året har inneburit ett fåtal uppsägningar. Särskilda pensionsåtgärder vid övertalighet, naturlig personalomsättning och minskning av antalet timavlönade har istället varit verktyg i nämndernas omställningsarbete. Kostnader i samband varsel har därmed minimerats.

Den finansiella profilen för kommunen har förbättrats för år 2008 jämfört med riket och regionens kommuner. Tillsammans med den finansiella analysen ger den en bild av kommunens finansiella styrka att klara av ett enstaka år med negativt resultat utan att förutsättningarna för en fortsatt stabil ekonomi försämras drastiskt.

Medborgarperspektivet

- Anpassningsåtgärderna medför att barn och elever med komplexa behov/komplicerad inläringssituation får otillräckligt stöd.
- Omstrukturering av äldreomsorgens särskilda boenden innebär ökad valfrihet och fler demensplatser men längre väntetider till vård- och omsorgsboende.
- Effektivisering av undervisningen i ungdomsgymnasiet innebär större undervisningsgrupper, samläsning och färre valbara kurser.

Verksamhetsperspektivet

- Driftstarten av nytt PA-system ägde rum i maj och systembytet följde väl den uppgjorda planen.
- Omstruktureringsarbetet innebär att arbetet med bland annat fokusuppdrag, internationellt arbete samt utvecklingen av analys och jämförelser av verksamheterna har fått stå tillbaka.

Medarbetarperspektivet

- Antal årsarbetare minskar.
- Sjukfrånvaron minskar.

Ekonomiperspektivet

- Resultatet per augusti uppgår till 25 miljoner kronor.
- Årets resultat bedöms till – 27 miljoner kronor.
- Nämnderna budgetöverskott beräknas till 17 miljoner kronor (1,1 %).

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Samhällsekonomisk utveckling

Världsekonomin befinner sig i den djupaste ekonomiska kris som rått sedan 1930-talsdepressionen. Förra höstens kollaps på de finansiella marknaderna innebar ett tvärstopp i det internationella handelsutbytet. Sverige som är ett litet starkt exportberoende land är hårt drabbat av lågkonjunkturen. Sammantaget föll BNP med hela 5 procent mellan tredje och fjärde kvartalet 2008. Det är en mycket omfattande nedgång också i ett historiskt perspektiv.

Eftersom det i modern tid aldrig tidigare på så kort tid inträffat ett liknande fall i produktionen är det enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) naturligtvis svårt att med säkerhet och precision förutsäga den fortsatta utvecklingen. SKL:s bedömning är att den finansiella oron har dämpats och att bristen på krediter inte längre är lika uppenbar. En viss återhämtning i ekonomin har också börjat skönjas. Beroende på det tidigare fallets omfattning kommer det dock att ta tid innan nedgången på arbetsmarknaden hejdas.

Det låga resursutnyttjande som fallet resulterat i kan inte rättas till enbart genom en ökad efterfrågan utan måste också mötas med reducerad produktionskapacitet. Det senare innebär fortsatta neddragningar och friställd arbetskraft.

Även om företagens orderläge nu förbättras så kommer det att ta ytterligare något år innan en vändning kan konstateras på arbetsmarknaden. Det innebär att skatteunderlaget fortsätter att minska i reala termer nästa år och att nivån 2011 kommer att vara lägre än vad den är i år. Efter 2011 väntas utvecklingen bli starkare både vad gäller skatteunderlag och sysselsättning. Den starka utvecklingen vilar på förutsättningen att den svenska ekonomin fortsätter att stabiliseras samtidigt som arbetsmarknadsläget på sikt normaliseras.

God hushållning

Sedan 2005 ska kommuner upprätta mål för verksamheterna och ekonomin vilka ska vara relaterade till god ekonomisk hushållning. De finansiella målen definierar det ekonomiska utrymme som kommunen kan bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet inom. Mål och inriktning för verksamheten visar hur mycket verksamhet som ryms inom det ekonomiska utrymmet. De ska främja kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet med tydliga uppdrag gentemot medborgarna. Verksamhetsmålen är formulerade som framgångsfaktorer vilka mäts med indikatorer/nyckeltal och som alla ska bidra till att de tre strategiska målen uppnås;

- Vi ska behålla och utveckla hållbara förutsättningar för boende och företagsamhet.
- Barn och ungdomar ska få möjlighet att leva och utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar.
- Alla kommuninvånare ska kunna känna sig trygga med stödet vid ålderdom, funktionsnedsättning eller andra sociala och ekonomiska behov.

Arbetsgivarmålen är framtagna för att skapa goda arbetsplatser där man arbetar rätt, för att ge stabilitet åt personalförsörjningen och ytterst för att klara välfärdsuppdraget till kommuninvånarna.

Uppföljning av fullmäktiges uppdrag till nämnder och styrelser

Grunduppdrag för huvudverksamheterna

Grunduppdragen är en sammanfattande beskrivning av den verksamhet som nämnder och styrelser ska bedriva. Delårsuppföljningen sker i huvudsak genom redovisning av måluppfyllelsen för de indikatorer som är kopplade till respektive uppdrag (se vidare avsnitt Verksamhetsberättelse). Dels redovisas, där det är möjligt, utfallet för årets första åtta månader och dels prognosen för hela året. I samband med årsredovisningen, då utfallet för samtliga indikatorer finns tillgängligt, ska dessa också ge information om måluppfyllelsen för fullmäktiges strategiska mål.

Fullmäktiges uppdrag från i mars till nämnderna att för 2009 prestera ett budgetöverskott motsvarande 1,5 procent på budgetramen har inneburit anpassningsåtgärder som i varierande omfattning påverkar brukarna. För att klara service och kvalitet på längre sikt, med minskade ramar 2010, har flera nämnder också påbörjat mer strukturella förändringar. En del åtgärder är effektiviseringar som inte alls påverkar brukarna medan andra handlar om prioriteringar av vilka behov som ska tillgodoses och om förändringar av tjänsternas innehåll. Redovisningen av de ur brukar/medborgarperspektiv viktigaste konsekvenserna av anpassningsåtgärderna kompletterar nyckeltalsuppföljningen.

Uppföljningen visar att verksamheten under årets första åtta månader i allt väsentligt bedrivits som planerat. Tillsynen inom miljönämndens och plan- och byggnadsnämndens ansvarsområden har dock inte kunnat genomföras enligt uppdrag. Där nås inte heller målet för handläggningstider fullt ut. Detsamma gäller väntetiden till rehabiliteringsinsats samt till äldreboendeplats, där väntetiden förväntas öka ytterligare under resten av året.

Anpassningsåtgärderna förväntas ge störst brukarpåverkan inom barnomsorg, skola och utbildning.

Fokusuppdrag till nämnder och styrelser

De åtta fokusuppdragen riktar sig till en eller flera nämnder och styrelser och utgår ifrån de sju områden som fullmäktige pekade ut som särskilt viktiga att belysa, utveckla eller följa upp. Inget av fokusuppdragen är ännu slutfört men arbete pågår inom de flesta. När det gäller uppdraget Trygghet och säkerhet kommer tidpunkten för slutförande enligt fullmäktiges beslut att behandlas i samband med mål och resultatplanen 2010-2013.

Uppdrag om nämndplan

Samtliga nämnder har angivit att de antingen redan har påbörjat arbetet med sina nämndplaner eller planerat för att starta under hösten.

Arbetsgivarmål

Anställningsvillkor

Anställda ska ha rätt till heltid och möjlighet till deltid.

Mäts i medarbetarundersökning.

Kompetensutveckling

Alla tillsvidareanställda ska ha en plan för sin kompetensutveckling.

Mäts i medarbetarundersökning.

Hälsa

Sjukfrånvaron ska uppgå till högst 4 %.

Sjukfrånvaron är 5,0 och har minskat från 5,8 % vid motsvarande mätning föregående år.

Finansiella mål

Årets resultat ska vara minst 2 procent av skatteintäkter och utjämningsbidrag samt finansnetto. För att uppnå resultatmålet krävs 2009 ett resultat på 30 mnkr. Det prognostiserade resultatet om - 27,3 mnkr innebär att det saknas drygt 57 mnkr för att nå upp till resultatmålet. Målet ska dock ses i ett flerårsperspektiv och det genomsnittliga resultatet för de fyra åren 2006-2009 beräknas till 16,7 mnkr, vilket innebär ett genomsnittligt resultat på 1,2 procent. Resultaten under de senaste årens högkonjunktur har inte varit så höga att de uppväger årets negativa resultat. Om hänsyn tas till jämförelsestörande poster 2009 (se förklaring under avsnittet driftredovisning) om 15 mnkr blir det genomsnittliga resultatet i stället 1,5 procent.

Kommunalskatten har inte förändrats sedan 1999 vilket innebär att målet om oförändrad utdebitering uppnås.

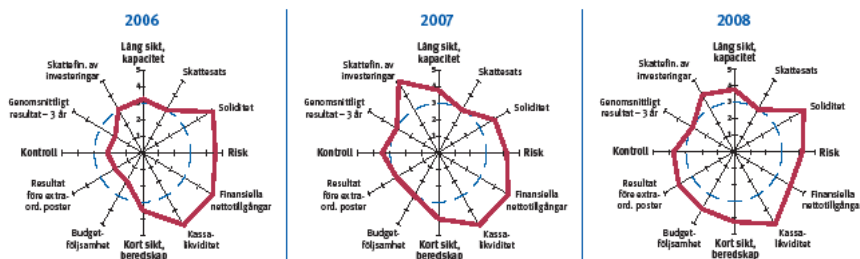
Målet för investeringarna i den skattefinansierade verksamheten är att de ska finansieras med egna medel, d v s utan att lån behöver tas upp eller att kommunens likviditet minskar. Detta uppnås om investeringsnivån inte överstiger summan av avskrivningar och resultat.

Det negativa resultatet ger ett investeringsutrymme för egenfinansiering på 30,2 mnkr. Investeringsprognosen räknar dock med investeringar på totalt 78,1 mnkr i den skattefinansierade verksamheten. Målet om egenfinansiering uppnås därmed inte 2009. Även detta mål bör dock ses i ett flerårsperspektiv. För de fyra åren 2006-2009 uppnås målet om egenfinansiering (självfinansieringsgrad i genomsnitt 124 procent).

Marks ekonomi i jämförelse med andra kommuner

Ett sätt att beskriva finansiell ställning och utveckling är genom en modell som Kommunforskning i Västsverige (KFi) tagit fram. Modellen bygger på jämförelser mellan kommunerna i Västra Götaland med ett antal nyckeltal som beskriver långsiktig och kortsiktig betalningsberedskap, riskförhållanden samt kontroll. Nyckeltalen graderas från ett till fem där fem är starkast. De fem svagaste respektive fem starkaste av regionens 49 kommuner får en etta respektive en femma, tio kommuner får tvåor respektive fyror och nitton genomsnittskommuner får treor.

Värdena sammanställs i ett spindeldiagram för respektive kommun. För åren 2006-2008 ser diagrammen för Mark i förhållande till kommunerna i Västra Götaland ut enligt nedan.

DRIFTREDOVISNING

Belopp i miljoner kronor (mnkr)	Periodiserat utfall aug		Utfall helår 2008	Budget 2009	Utfalls- prognos 2009	Avvikelse mot budget
	2008	2009				
Fullmäktige, partistöd och revision	1,9	2,2	3,8	3,8	3,7	0,1
Kommunstyrelsen	48,3	51,6	86,7	87,2	82,9	4,3
Barn- och ungdomsnämnden	324,2	329,3	487,3	505,3	498,0	7,3
Kultur- och fritidsnämnden	41,1	41,6	64,4	63,5	62,5	1,0
Miljönämnden	4,3	3,3	7,0	6,5	6,3	0,2
Plan- och byggnadsnämnden	3,4	3,5	5,3	5,4	5,4	0,0
Räddningsnämnden	16,8	15,9	24,5	23,9	24,1	-0,2
Samrehabnämnden	-0,1	1,1	1,9	3,9	3,9	0,0
Socialnämnden	385,5	393,7	575,2	603,3	596,3	7,0
Teknik- och servicenämnden	18,6	21,1	38,1	44,1	45,9	-1,8
Utbildningsnämnden	115,8	120,7	179,1	181,7	182,2	-0,5
Valnämnden	0,0	0,2	0,1	0,7	0,7	0,0
Överförmyndarnämnden	1,3	1,6	1,7	1,9	2,0	-0,1
Summa nämnder	961,2	985,7	1 474,9	1 531,1	1 513,8	17,3
Gemensamma verksamheter	19,5	4,5	24,2	27,4	41,7	-14,3
Återföring av kapitalkostnader	-57,8	-59,6	-87,5	-90,1	-88,0	-2,1
Disposition av tidigare överskott	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2
Reserver - kommunstyrelsen	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0	4,0
Nettokostnader före avskrivningar	922,9	930,6	1 411,7	1 472,6	1 467,5	5,1
Avskrivningar	37,1	39,0	55,9	57,9	57,5	0,4
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	960,0	969,5	1 467,5	1 530,5	1 525,0	5,5

Delårsbokslut

Verksamheten totalt

Nettokostnaderna för kommunens totala verksamhet var under årets första åtta månader 969,5 mnkr, 63,4 % av budgeten (65,5 % 2008).

Jämfört med delåret 2008 har verksamhetens nettokostnader ökat med 9,5 mnkr (1,0 %). Detta är en lägre ökningstakt jämfört med föregående år då ökningen mellan augusti 2007 och 2008 var 5,5 %.

Nämnderna

Nämndernas nettokostnader har ökat med 2,6 % jämfört med delåret 2008.

Även för nämnderna är detta en lägre ökningstakt jämfört med föregående år då ökningen mellan augusti 2007 och augusti 2008 var 5,3 %.

Gemensamma verksamheter

En starkt bidragande orsak till den låga ökningen mellan delåren 2008 och 2009 är de låga kostnaderna för gemensamma verksamheter utanför nämnderna. Semesterlöneskulden delåret 2009 minskade med 8,1 mnkr men ökade med 2,3 mnkr 2008. En förklaring till denna skillnad är att tidigare PA-system hade en månads eftersläpning i registreringen av semesterledigheterna. Denna eftersläpning togs hänsyn till i årsredovisningen men uppgifterna kom för sent för att kunna tas med i delårsrapporten. Vidare

har arbetsgivaravgifterna 2009 sänkts på grund av lägre AFA-försäkringar med 4,6 mnkr.

Årsprognos

Verksamheten totalt

Nettokostnader prognostiseras till 1 525,0 mnkr, en ökning med 57,4 mnkr (3,9 %) jämfört med 2008. Detta är en lägre ökningstakt jämfört med åren före då ökningen mellan 2007 och 2008 var 5,5 %.

Skillnaderna i ökningstakt mellan åren är dock inte så stora för hela året som mellan delåren. Detta beror på vissa tillkommande kostnader 2009 under årets sista månader (se nedan under gemensamma verksamheter).

De prognostiserade nettokostnaderna 2009 är 5,5 mnkr lägre än budget (-0,4 %).

Nämnderna

Genom kommunfullmäktiges beslut i mars, föranlett av den ansträngda ekonomiska situationen, uppmanades nämnderna att åstadkomma ett överskott med 1,5 procent av den ursprungliga budgeten.

En minskning av nettokostnaderna med 1,5 procent innebär en förbättring av kommunens resultat med 23 mnkr. Eftersom några nämnder inte räknar med att kunna göra denna minskning stannar den prognostiserade avvikelser vid 17,3 mnkr (-1,1 %).

Kommunstyrelsen prognostiserar en positiv avvikelse med 4,3 mnkr. Detta beror på vakanta tjänster och återbetalning med 1,9 mnkr av avgift från Sveriges kommuner och landsting.

Genom att minska personalvolymen med 5 procent räknar barn- och ungdomsnämnden med att minska sina kostnader med 7,3 mnkr. Därmed uppfylls i stort sett överskottskravet på 1,5 %.

Kultur- och fritidsnämnden räknar med 1,0 mkr i budgetöverskott. Detta beror främst på lägre driftkostnader och föreningsbidrag på grund av försenade investeringar i ridhus, konstgräsplan och tygrikeshallen.

Lågkonjunkturen medför ökade kostnader för försörjningsstöd. Socialnämndens prognostiserade överskott blir 7 mnkr, vilket är en ökning från aprilprognosen med 3 mnkr. Försörjningsstödet antas öka från 17,8 mnkr 2008 till 24 mnkr i år (35 procent). Utan försörjningsstödet uppfylls målet om en positiv budgetavvikelse med 1,5 procent.

Även teknik- och servicenämnden uppfyller kravet om en positiv budgetavvikelse. I enlighet med ekonomistyrningsprinciperna har nämnden köpt in skoldatorer till grundskolan vilka direktavskrivs för att sedan ersättas genom interna avgifter under tre år. Detta innebär en negativ avvikelse för IT-verksamheten med 2,5 mnkr.

Utbildningsnämnden prognostiserar ett underskott med 0,5 mkr vilket till största del förklaras av ökade köp av utbildningsplatser i andra kommuner.

Övriga nämnder redovisar marginella avvikelser.

Gemensamma verksamheter

Pensionsavsättningar för särskilda pensionsåtgärder i samband med övertalighet (se avsnittet om medarbetare) beräknas kosta 5 mnkr under 2009. Denna kostnad är inte budgeterad.

Semesterlöneskulden beräknas öka med 7,2 mnkr, 5 mnkr mer än budget. Ökningen beror på att det förra PA-systemet, som byttes ut i april i år, inte hade med alla personalkategorier i skuldberäkningen.

Avräkningen av arbetsgivaravgifter beräknas ge ett överskott med 6,7 mnkr på grund av lägre avgift för AFA-försäkring.

Nedskrivning av investeringar i gång- och cykelvägar som överlämnats till Vägverket beräknas till 12 mnkr. Denna kostnad är inte budgeterad.

Investeringarna beräknas bli något lägre än budget. Detta medför att intäkterna från internräntan minskar och ger ett budgetunderskott med 2,1 mnkr. Detta uppvägs delvis av att även kostnaderna för avskrivningarna underskrider budget med 0,4 mnkr.

Av kommunstyrelsens reserver har 1,4 mnkr av 5,4 mnkr fördelats. I prognosen förutsätts att återstående 4,0 mnkr inte fördelas under resten av året.

Jämförelsestörande poster

I årsprognosen ingår några poster som bör lyftas fram vid jämförelse både med budget och med tidigare år.

Semesterlöneskuldens ökning (5 mnkr), kostnader för särskilda pensionsåtgärder (5 mnkr), nedskrivning av gång- och cykelvägar (12 mnkr) ger en negativ resultatpåverkan med 22 mnkr. Dessa poster uppvägs delvis av lägre avgift för AFA-försäkring (7 mnkr), vilket ger netto en resultatpåverkan i prognosen med 15 mnkr.

Jämförelse med aprilrapporten

Avvikelserna jämfört med aprilrapporten är små för de flesta nämnder. Nämndernas verksamhetskostnader beräknas nu bli 17,3 mnkr under budget jämfört med 14,3 mnkr i aprilrapporten. Störst avvikelse mellan prognoserna finns för kommunstyrelsen (återbetalning av SKL-avgift) och teknik- och servicenämnden (inköp av skoldatorer).

INVESTERINGAR

Investeringsredovisning Belopp i miljoner kr (mnkr)	Investe- rings- ram 2009	Utfall jan- aug	Prog- nos helår	Av- vikelse helår
Kommunstyrelsen:				
Egen verksamhet	15,0	2,8	10,0	5,0
För om disposition till andra	4,4	0,0	0,0	4,4
Barn- och ungdomsnämnden	2,0	1,9	2,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	3,9	1,5	3,9	0,0
Räddningsnämnden	3,5	1,3	3,5	0,0
Samrehabnämnden	0,1	0,0	0,1	0,0
Socialnämnden	5,0	3,6	5,0	0,0
<i>Teknik- och servicenämnden:</i>				
<i>Skattefinansierad del:</i>				
Internservice	46,6	21,1	38,0	8,6
Gator, parker och GC-vägar	12,6	7,2	12,7	-0,1
<i>Summa skattefinansierad del</i>	<i>59,2</i>	<i>28,3</i>	<i>50,6</i>	<i>8,6</i>
<i>Taxefinansierad del</i>				
Vatten och avlopp	6,0	1,7	6,1	-0,1
Avfallshantering	0,0	0,2	0,7	-0,7
<i>Summa taxefinansierad del</i>	<i>6,0</i>	<i>1,9</i>	<i>6,8</i>	<i>-0,8</i>
<i>S:a teknik- och servicenämnden</i>	<i>65,2</i>	<i>30,1</i>	<i>57,4</i>	<i>7,8</i>
Utbildningsnämnden	3,0	1,0	3,0	0,0
Totalt	102,0	42,2	84,9	17,1
varav skattefinansierad del	96,0	40,4	78,1	17,9
varav taxefinansierad del	6,0	1,9	6,8	-0,8

Under årets första åtta månader har 42,2 mnkr (41 %) av årets investeringsanslag på 102 mnkr förbrukats. Nämnderna räknar med att investeringarna 2009 ska uppgå till 84,9 mnkr (83 %). Detta innebär en betydligt högre investeringstakt under hösten.

Kommunstyrelsen har till och med augusti investerat för 2,8 mnkr, varav markköp 0,7 mnkr och 2,1 mnkr i IT-utrustning. Årsprognos 1 mnkr för markköp och 9 mnkr för IT-investeringar.

Av kommunstyrelsens anslag på 45 mnkr för fördelning under året till andra nämnder återstår 4,4 mnkr. Enligt prognosen sker inte någon ytterligare utfördelning senare i år.

Teknik- och servicenämnden har hittills investerat för 30,1 mnkr av budgeterade 65,2 mnkr. Nämnden räknar med att investera för totalt 57,4 mnkr under året. Ej förbrukade investeringsanslag gäller Ridanläggning Bosgården 6,9 mnkr och Sättilaskolans renovering 1 mnkr.

Följande större projekt är aktuella under 2009:

- Förskolan i Örby påbörjades 2007 och blir klar i år. Total investering 12,5 mnkr, varav 4,5 mnkr hittills och totalt 5 mnkr under året.
- Förskolan i Sätilla påbörjades 2007 och blir också klar 2009. Total investering 18,3 mnkr, varav 5,8 mnkr hittills och 7,2 mnkr totalt under året.
- Sättilaskolans renovering beräknas till 58 mnkr med färdigställande 2012. Under 2009 har hittills använts 3,4 mnkr. Årsprognos 9 mnkr.
- Projektet utveckling av Kinna Centrum, som inleddes 2008, har fortsatt 2009 med markarbeten på den västra infarten under våren 2009. Delprojektering för övriga områden påbörjas under våren 2009 och arbetet planeras att vara färdigt senast 2012. 2,4 mnkr av planerat 5,6 mnkr under året har investerats t o m augusti.
- Bland gång- och cykelvägarna kan nämnas vägen Hanatorp-Övre Krok, där hittills 2,7 av planerat 3,5 mnkr investerats.
- Vatten- och avloppsverksamheten har investerat för 1,7 mnkr under perioden, bland annat i blåsmaskiner på Skene avloppsreningsverk, omläggning av va-ledning i Kinna centrum och va-ledning på Stationsvägen i Horred. Projektet omläggning av dagvatten på Örbyvägen i Skene beräknas gå på 3,4 mnkr och utförs under hösten. Totalt investeras under året för 6 mnkr i va-verket.
- Avfallsverksamheten investerar 0,7 mnkr, bl. a i flyttning av återvinningsstation på Mor Kerstins väg i Kinna.

Övriga nämnder har anslag för främst inventarieinköp på sammanlagt 17,5 mnkr. Av detta har hittills 9,3 mnkr förbrukats. Enligt prognosen förbrukas dessa anslag helt under året.

MEDARBETARE

Anställningsvillkor

Kommunstyrelsen, samrehabnämnden, plan- och byggnadsnämnden, miljönämnden samt räddningsnämnden uppger att samtliga anställda har den sysselsättningsgrad de önskar. Övriga nämnder uppger att de arbetar aktivt med att tillgodose önskemål om ändrad sysselsättningsgrad. Nuvarande ekonomiska situation med omfattande anpassningsåtgärder innebär dock i första hand fokus på att undvika varsel och uppsägning. För en effektivisering av bemanningsarbetet fordras ett flexibelt och förvaltningsövergripande synsätt samt olika samverkande stödsystem.

Kompetensutveckling

Nämnderna uppger att de i medarbetarsamtalen för en diskussion mellan chef och medarbetare om medarbetarens kompetensutveckling. En nämnd uppger att alla anställda har en individuell kompetensutvecklingsplan. Inom ytterligare en nämnd görs alltid en dokumentation. Andra nämnder kan antingen inte uppge i vilken omfattning planer upprättas eller uppger att dokumentationen kan variera.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron fortsätter att minska och är 5 % vilket innebär att det finns goda förutsättningar att nå målet om 4 % inom planeringsperioden. Andelen långtidssjuka bland dem som är sjukskrivna fortsätter också att minska.

Omställningsåtgärder

Nämnderna arbetar intensivt med omställningsarbetet. Antalet tillsvidareanställda, visstidsanställda och timavlönade minskas. Arbetet fortskrider enligt plan i de flesta nämnder men räddningsnämnden, utbildningsnämnden samt plan- och byggnadsnämnden uppgav redan i samband med aprilrapporten att de inte skulle klara anpassningen enligt tidsplan utan att avsevärt förändra nivån i verksamhet och service.

Inom samtliga nämnders ansvarsområden genomförs anpassningar i första hand i samband med personalomsättning. Nämnderna inom skolans område genomför huvuddelen av anpassningsarbetet i samband med läsårs- och terminsstarter medan socialnämnden anpassar verksamheten successivt. Arbetet bedöms efter hand bli allt svårare och kan innebära uppsägningar eller fler särskilda pensionslösningar. Stöd för effektivare planering av bemanningen kommer att krävas.

Särskilda pensionsåtgärder vid övertalighet

Kommunstyrelsen har beslutat om en särskild pensionsåtgärd för att göra det möjligt för nämnderna att behålla yngre medarbetare när omställningsarbetet genomförs. Den innebär att nämnden i stället för att säga upp de sist anställda, erbjuder äldre medarbetare en pensionsavsättning under förutsättning att de pensionerar sig. 24 personer har fram till och med augusti fått rådgivning om denna lösning. I stort sett har alla valt att avgå. Åtgärden tillsammans med intensivt arbete med omplacering har inneburit att endast tre personer har sagts upp. Det finns även en möjlighet att minska arbetstiden med oförändrad pensionsavsättning och avgång vid 65 års ålder. Denna åtgärd har ännu inte använts.

Nämndernas omställningsarbete ställer allt högre krav på kompetens och resurser inte minst inom personalområdet. En förstärkning inom detta område krävs för att underlätta det fortsatta effektiviserings- och omstruktureringsarbetet.

Minskning av antalet årsarbetare

Nedan följer en sammanställning av hur nämnderna planerar att förändra antalet anställda. Under anmärkning noteras under vilken tid förändringen planeras.

Nämnd/styrelse	Redovisade personal-åtgärder	Anmärkning
Barn- och ungdomsnämnden	Minskning med 44 årsarbetare	T.o.m. 2010
Kultur- och fritidsnämnden	Minskning med 1,5 årsarbetare	År 2009
Miljönämnden	Minskning med 0,5 årsarbetare	År 2009
Plan- och byggnadsnämnden	Ingen förändring planeras	År 2009
Räddningsnämnden	Ingen förändring planeras	2009 sedan till Särff
Samrehabnämnden	minskning med 4 årsarbetare	Ingen tidsangivelse
Socialnämnden	Minskning med ca 70 årsarbetare	T.o.m. 2010
Teknik- och servicenämnden	Minskning med ca 17 årsarbetare	T.o.m. 2010 minskade servicebeställningar ingår inte (okända)
Utbildningsnämnden	Minskning med 34,6 årsarbetare	Steg I 18,8 och steg II 15,8
Kommunstyrelsen	Minskning med ca 3 årsarbetare	2010 - 2012

Löneöversyn

Löneöversynen är genomförd enligt plan med de prioriteringar som beslutats. För de allra flesta blev den klar så att ny lön kunde utbetalas i april. Återstående löneöversyner är genomförda efter semestern. En analys kommer att presenteras för personalorganet (ksau) senare i höst.

Nytt PA-system

Driftstarten av nytt PA-system ägde rum i maj och systembytet följde väl den uppgjorda planen. Våren präglades av stora utbildningssatsningar för systemförvaltare, löneadministratörer, chefer, specialister och medarbetare. Uppskattningsvis har c:a 3000 anställda fått någon form av utbildning. Systembytet innebär att det för 2009 kommer att kunna tas ut betydligt färre statistikuppgifter.

FINANSIELL ANALYS, KOMMUNEN

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning för kommunen används en finansiell analysmodell som utgår från fyra aspekter:

- det finansiella resultatet
- kapacitetsutvecklingen
- riskförhållanden
- kontrollen över den finansiella utvecklingen

Avsikten med modellen är att identifiera eventuella finansiella möjligheter och problem för att se om kommunen har en god hushållning.

Sammanfattning

Skatteintäkterna ökar knappt mellan 2008 och 2009 och ränteintäkterna minskar. Eftersom kostnaderna ökar innebär detta att resultatet för första gången sedan 1996 blir negativt.

I budgetanvisningarna för 2010 har nämndernas ramar räknats ned med 3 procent och för kommande år sker ingen kompensation för kostnadsökningar. Denna åtstramning är en anpassning till skatteunderlagets låga tillväxttakt men ger också ett planerat positivt resultat för de kommande åren. Därmed finns utrymme för att återställa det egna kapitalet – en åtgärd som lagen föreskriver efter ett negativt resultat.

Kommunens finansiella styrka ligger i den höga soliditetsnivån och i att vara skuldfri. För att möta de ökande utbetalningarna för pensionerna om några år har kommunen dessutom en i jämförelse med många kommuner god betalningsberedskap i form av likvida medel.

Resultat och kapacitet

Resultatutveckling

Milj kr	Delårsutfall		Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009
	2008	2009			
Resultat, mnkr	37,1	24,8	29,4	6,2	-27,3
Årets resultat/ skatter+utjämning+finansnetto, %	3,7	2,5	2,0	0,4	-1,8
Årets resultat/eget kapital, %	3,3	2,1	2,6	0,5	-2,5

Delårsredovisning

Genom att kostnaderna ökat mer än intäkterna har delårsresultatet försämrats från 37,1 mnkr 2008 till 24,8 mnkr 2009. Resultatet i förhållande till skatter, utjämning och finansnetto har minskat från 3,7 procent 2008 till 2,5 procent 2009. Resultatet i förhållande till det egna kapitalet har minskat från 3,7 procent 2008 till 2,1 procent 2009.

Årsprognos

Utfallsprognosen innebär en genomsnittlig resultatnivå på 16,7 mnkr under de fyra åren 2006-2009. Resultatet har från 2008 till prognos 2009 försämrats från 2,0 % till -1,8 % av skatteintäkter, utjämningsbidrag och finansnetto och uppnår därmed inte det satta resultatmålet 2 %. Resultatet i förhållande till det egna kapitalet minskar från 2,6 % 2008 till -2,5 % 2009. Detta innebär att det egna kapitalet inte värdesäkras, trots en obefintlig inflation.

Förändring av kostnader och intäkter

Förändring från föregående år, %	Delår		Helår	
	d07-- d08	d08-- d09	07--08	08-- pr09
Verksamhetens intäkter	16,0	-19,9	-2,8	25,0
Verksamhetens kostnader	7,5	-3,2	3,9	7,6
Verksamhetens nettokostnader	5,5	1,0	5,5	3,9
Skatter, utjämning och finansnetto	5,1	-0,3	4,9	0,1

Delårsredovisning

Mellan årets första åtta månader 2008 och motsvarande period 2009 ökade verksamhetens nettokostnader med 1,0 %, en lägre ökningstakt än året innan, då ökningen var 5,5 %. Verksamheten finansierades med skatteintäkter, utjämningsbidrag och finansnetto. Dessa intäkter minskade med 0,3 %, men ökade 5,1 % året innan.

Årsprognos

Mellan 2008 och prognosen för 2009 ökar kommunens nettokostnader med 3,9 %. Skatteintäkter, utjämning och finansnetto ökar med 0,1 %, alltså mindre än nettokostnaderna. Detta får till följd att årsresultatet minskar från 29,4 mnkr 2008 till -27,3 mnkr 2009.

Nettokostnadsandel – kostnaders andel av skatter, utjämning och finansnetto

	Delårsutfall		Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009
	2008	2009			
Verksamhetens nettokostnader, %	92,6	93,6	94,3	95,8	98,0
Avskrivningar, %	3,7	3,9	3,7	3,8	3,8
Nettokostnadsandel, %	96,3	97,5	98,0	99,6	101,8

Ett sätt att mäta kommunens ekonomiska ställning är att se hur stor del av intäkterna som används i den löpande verksamheten. Hur stora verksamheternas nettokostnader kan vara styrs av hur kommunens viktigaste finansieringskällor utvecklas – skatteintäkterna och utjämningsbidragen, samt ett mindre tillskott från finansnettot (ränteintäkterna är större än räntekostnaderna).

Delårsredovisning

Tillsammans tog de löpande kostnaderna och intäkterna i anspråk 97,5 % av skatteintäkter, utjämning och finansnetto. Detta skall jämföras med 96,3 % i 2008 års delårsrapport.

Årsprognos

De löpande kostnaderna och intäkterna beräknas 2009 ta i anspråk 101,8 % av skatteintäkter, utjämning och finansnetto. Motsvarande siffra i utfallet 2008 var 98,0 %.

Investeringar

	Delårsutfall		Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009
	2008	2009			
Nettoinvesteringar, mnkr	27,9	42,2	66,5	102,0	84,9
Självfinansieringsgrad, %	266	151	128	63	36

Självfinansieringsgraden av årets nettoinvesteringar mäter hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kan finansieras med internt tillförda medel (summan av avskrivningar och resultat, vilket innebär 30,2 mnkr enligt prognosen för 2009). En självfinansieringsgrad på 100 % och däröver innebär att de egna internt tillförda medlen räcker till att finansiera investeringarna och att kommunen inte behöver låna till dessa. Kommunen har ingen låneskuld vilket är positivt för det framtida finansiella handlingsutrymmet.

Delårsredovisning

Kommunen investerade t o m augusti 2009 för 42,2 mnkr jämfört med 27,9 mnkr 2008. Av investeringarna avser 1,9 mnkr investeringar i vatten och avlopp samt avfallshantering. Med en ökad investeringsvolym och försämrat resultat minskade självfinansieringsgraden från 266 % 2008 till 151 % 2009.

Årsprognos

Enligt prognosen för 2009 investerar kommunen 2009 för 84,9 mnkr (netto efter avdrag för försäljningar), vilket kan jämföras med 66,5 mnkr 2008. Av investeringarna avser 6,8 mnkr investeringar i vatten och avlopp samt avfallshantering.

Genom ett försämrat resultat, men även ökad investeringsvolym 2009 blir självfinansieringsgraden 36 %, vilket är en minskning jämfört med 128 % 2008. Om investeringar i vatten och avlopp och avfallshantering inte tas med blir självfinansieringsgraden 28 % jämfört med 131 % 2008.

Soliditet

	Delårsutfall		Utfall	Budget	Prognos
	2008	2009	2008	2009	2009
Soliditet, %	78,1	78,2	78,0	77,9	76,5
Tillgångsförändring, %	2,9	1,4	-0,1	0,6	-0,5
Förändring av eget kapital, %	2,0	1,5	2,7	0,5	-2,4
Soliditet inkl pensionsskuld äldre än 1998, %	26,2	26,5	26,0	25,4	23,2

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella utrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med skattemedel. Soliditetens utveckling beror på två faktorer, dels det årliga resultatet och dels tillgångsförändringen. För en oförändrad soliditet måste det egna kapitalet öka i samma takt som tillgångarna.

Delårsredovisning

Soliditeten uppgick till 78,2 % jämfört med 78,1 % delåret 2008. Förklaringen till ökningen är att det egna kapitalet ökat lite mer än tillgångarna.

Årsprognos

Prognosen för soliditeten 2009 ligger på 76,5 % vilket innebär en minskning med 1,5 procentenheter jämfört med utfallet 2008. Detta beror på att det egna kapitalet minskar mer än tillgångarna.

Trots minskningen 2009 har kommunen en jämförelsevis hög soliditet, vilket innebär att det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet är fortsatt stort.

Om även pensionsskulden utanför balansräkningen medräknas sjunker soliditeten från 76,5 procent till 23,2 procent.

Skuldsättningsgrad

	Delårsutfall		Utfall	Budget	Prognos
	2008	2009	2008	2009	2009
Total skuldsättningsgrad, %	21,9	21,8	22,0	22,1	23,5
varav avsättningsgrad, %	5,4	5,1	5,2	5,1	5,3
-härav bokförd pensionsskuld (inkl löne- skatt), %	2,2	2,0	2,0	2,1	2,1
-härav återställande av avfallsdeponier, %	3,2	3,1	3,2	3,0	3,2
varav kortfristig skuldsättningsgrad, %	15,9	16,2	16,3	16,2	17,4
varav långfristig skuldsättningsgrad, %	0,5	0,5	0,6	0,8	0,8

Den del av tillgångarna som har finansierats med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad och är soliditetens motsats. Även om kommunen inte har någon extern upplåning finansieras en del av verksamheten med främmande kapital exempelvis leverantörsskulder eller avsättningar.

Delårsredovisning

Kommunens totala skuldsättningsgrad har minskat från 21,9 % 2008 till 21,8 % 2009.

Årsprognos

Skuldsättningsgraden ökar mellan 2008 och 2009, från 22,0 % till 23,5 %.

Kommunen har inga långfristiga lån vilket är positivt för det framtida finansiella handlingsutrymmet.

Risk och kontroll

Likviditet ur ett riskperspektiv

	Delårsutfall		Utfall	Budget	Prognos
	2008	2009	2008	2009	2009
Kassalikviditet, %	202	198	189	174	164
Balanslikviditet, %	208	203	194	179	169
Rörelsekapital, mkr	252,1	245,3	222,0	187,1	173,7

Ett mått som mäter kortsiktig betalningsberedskap är *kassalikviditeten*, som är likvida medel (pengar i kassa och på bank) och kortfristiga fordringar i förhållande till kortfristiga skulder. 100 % kan anses som ett minivärde eftersom de kortfristiga skulderna då täcks av likvida medel och kortfristiga fordringar.

Balanslikviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga finansiella handlingsutrymme. Till skillnad från kassalikviditeten ingår i balanslikviditeten samtliga omsättningstillgångar, alltså även förråd och exploateringsområden. Omsättningstillgångar sätts i relation till kortfristiga skulder. För balanslikviditeten kan 120 % anses vara ett minivärde.

Rörelsekapital är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder, det vill säga den del av eget kapital som används för att finansiera löpande verksamhet.

Delårsredovisning

Kassalikviditeten var 202 % i delårsrapporten 2008 och har minskat till 198 % 2009. Balanslikviditeten har minskat från 208 % 2008 till 203 % 2009. Detta innebär ett stort finansiellt handlingsutrymme även på kort sikt. Kommunens rörelsekapital har minskat från 252,1 mnkr till 245,3 mnkr.

Årsprognos

Enligt årsprognosen minskar kassalikviditeten från 189 % till 164 %. Balanslikviditeten minskar från 194 % till 169 %. Rörelsekapitalet väntas minska från 222,0 mnkr till 173,7 mnkr.

Finansiella nettotillgångar

Finansiella nettotillgångar, mnkr	Delårsutfall		Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009
	2008	2009			
Omsättningstillgångar + finansiella anläggningstillgångar	727,0	726,5	701,0	666,1	668,0
Kort- och långfristiga skulder	-240,0	-247,0	-244,6	-248,2	-263,7
Netto	487,0	479,5	456,4	417,9	404,2

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar på balansräkningen som kommunen beräknas eller kan omsätta på tio års sikt. Måttet speglar den tidsrymd som ligger någonstans mitt emellan likviditetsmåttet och soliditeten.

Delårsredovisning

De finansiella nettotillgångarna minskar från 487,0 mnkr i delåret 2008 till 479,5 mnkr 2009.

Årsprognos

De finansiella nettotillgångarna minskar från 456,4 mnkr 2008 till 404,2 mnkr 2009. Förklaringen är att tillgångarna minskar och skulderna ökar. Denna negativa förändring försämrar kommunens framtida finansiella handlingsutrymme på medellång sikt.

Pensionsskuld

Pensionsåtagande, mnkr	Delårsutfall		Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009
	2008	2009			
Avsatt för pensioner i balansräkningen Intjänade före 1998, ej i balansräkningen	31,6	29,7	29,1	30,3	30,3
	756,5	763,7	752,9	766,5	768,6
Summa pensionsåtaganden	788,1	793,4	781,9	796,8	798,9

Delårsredovisning

Kommunen hade i augusti 2009 en total pensionsskuld på 793,4 mnkr, en ökning med 5,3 mnkr från augusti 2008. Större delen, 763,7 mnkr, gäller pensioner intjänade före 1998. Dessa redovisas inte i balansräkningen.

Årsprognos

Kommunens hade 2008 en total pensionsskuld på 781,9 mnkr, varav 752,9 mnkr utanför balansräkningen för pensioner intjänade före 1998. I överensstämmelse med gällande lagstiftning redovisas dessa inte i balansräkningen. Det totala pensionsåtagandet beräknas öka 2009 med 17 mnkr.

Kommunens pensionsåtagande över ett år ökar genom indexuppräknings och ränta samt genom årets intjänande pension, men minskar genom utbetalningar och genom avlyft till en försäkringslösning som innebär att åtagandet ersätts av pensionsförsäkring

Av kommunens pensionsåtagande finns bortåt 300 mkr placerade som likvida medel eller utlåning till kommunens bolag.

Pensionsskulden har beräknats enligt "RIPS 07". Aktualiseringsgraden var 2008 62 procent.

RESULTATRÄKNING, KOMMUNEN

Belopp i miljoner kr (mnkr).	Not	Delårsutfall		Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009	Budget- avvikelse
		2008	2009				
Verksamhetens intäkter	1	240,9	192,9	311,1	390,2	388,9	-1,3
Verksamhetens kostnader	2	-1 163,8	-1 123,5	-1 722,7	-1 862,8	-1 856,4	6,4
Avskrivningar	7, 8	-37,1	-39,0	-55,9	-57,9	-57,5	0,4
Verksamhetens nettokostnader		-960,0	-969,5	-1 467,6	-1 530,5	-1 525,0	5,5
Skatteintäkter	3	754,6	760,9	1 131,7	1 168,0	1 140,3	-27,7
Utjämning	4	228,4	226,2	342,7	352,4	348,5	-3,9
Finansiella intäkter	5	14,7	7,9	24,3	17,2	10,4	-6,8
Finansiella kostnader	6	-0,7	-0,7	-1,8	-1,0	-1,5	-0,5
Resultat före extraord. poster		37,1	24,8	29,4	6,2	-27,3	-33,4
Årets resultat, mkr		37,1	24,8	29,4	6,2	-27,3	-33,4

Delårsbokslut

Verksamheten

Nettokostnaderna för kommunens totala verksamhet under årets första åtta månader är 969,5 mnkr. Jämfört med delåret 2008 har verksamhetens nettokostnader ökat med 9,5 mnkr (1,0 %).

Finansiering

Intäkterna från skatter, utjämningsbidrag och kommunal fastighetsavgift var under årets första åtta månader 987,1 mnkr, en ökning med 4,0 mnkr (0,4 %) från motsvarande period 2008.

På grund av sänkta räntenivåer har de finansiella intäkterna nästan halverats, från 14,7 mnkr i delåret 2008 till 7,9 mnkr 2009.

Resultat

Eftersom kostnaderna ökat mer än intäkterna har delårsresultatet försämrats från 37,1 mnkr 2008 till 24,8 mnkr 2009.

Årsprognos

Verksamheten

Nettokostnaden prognostiseras till 1 525,0 mnkr, en ökning med 57,4 mnkr (3,9 %) jämfört med 2008.

Finansiering

Enligt prognos från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) 2009-08-14 blir intäkterna från skatter, utjämningsbidrag och kommunal fastighetsavgift 31,6 mkr lägre än budgeterat. Detta innebär att skatteintäkterna ökar med 1,0 % mellan 2008 och 2009 (14,4 mnkr).

De finansiella intäkterna och kostnaderna är budgeterade till 16,2 mnkr (netto), men beräknas uppgå till 8,9 mnkr, dvs. 7,3 mnkr mindre.

Resultat

Eftersom kostnaderna ökar mer än intäkterna försämras resultatet från 29,4 mnkr 2008 till -27,3 mnkr 2009. Årets resultatprognos innehåller poster motsvarande 15

mnkr som bör tas hänsyn till vid jämförelsen med föregående års resultat, så kallade jämförelsestörande poster.

Jämförelse med årsprognosen i aprilrapporten

Verksamhetskostnaderna är 8,1 mnkr högre än i aprilrapporten beroende på att vissa kostnader nu tillförts (se driftredovisningen).

Skatter och utjämning har nu en mindre negativ avvikelse, -31,6 mnkr mot -40,7 mnkr i april. Finansintäkterna är 0,9 mnkr bättre nu.

En högre slutavräkning för 2008 års skatteintäkter är främsta anledningen till att resultatet förbättras från -29,1 mnkr i april till -27,3 mnkr.

Jämförelse mellan delårsresultat och resultat i årsprognosen

Delårsresultatet är bättre än det förväntade årsutfallet. Den främsta orsaken är att löneökningar gäller från och med 1 april vilket innebär att det i delårsrapporten ingår tre månader med den gamla lägre lönenivån. En annan faktor som påverkar resultatet är semesterlöneskuldens förändring. Efter augusti månad har de flesta tagit ut sin årssemester vilket innebär att arbetsgivarens skuld till de anställda är lägre än vid årsskiftet då rätt till ytterligare semester inarbetats. Vidare finns i helårsprognosen vissa kostnader som inte finns med i delårsresultatet, t ex nedskrivning av investeringar i gång- och cykelvägar (12 mnkr). Även slutavräkningen av skatt påverkar de olika resultaten.

Balanskravet

Balanskravet innebär att intäkterna måste vara större än kostnaderna varje år. Enligt prognosen kommer kommunen 2009 att för första gången sedan balanskravet infördes år 2000 att redovisa ett negativt resultat. Detta negativa resultat ska täckas av motsvarande överskott under åren 2011-2013.

Det sammanlagda resultatet för åren 2000 – 2009 blir med prognosen för 2009 196,6 mnkr efter de justeringar som skall göras vid balanskravsavstämningen:

Belopp, mnkr	2006	2007	2008	2009
Årets resultat	28,4	36,4	29,4	-27,3
Justeringar:				
reavinst/uppskrivning	-0,2			
överavskrivningar	12,0			
Justerat resultat	40,2	36,4	29,4	-27,3
Ack. justerat resultat	158,1	194,5	223,9	196,6

KASSAFLÖDESANALYS, KOMMUNEN

Belopp i miljoner kr (mnkr).	Not	Delårsutfall		Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009
		2008	2009			
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Förändring av eget kapital (årets resultat)		37,1	24,8	29,4	6,2	-27,3
<i>Justeringsposter:</i>						
Avskrivningar	7, 8	37,1	39,0	55,9	57,9	57,5
Övrig minskning av anläggningstillgångar (nedskrivningar mm)		0,2	1,0	1,0	0,0	1,5
Avsättningar för pensioner	13	-4,2	0,7	-6,7	1,2	1,2
Avsättning för avfallsdeponier		1,3	0,5	0,4	1,8	0,8
Ianspråktaga avsättn för avfallsdeponier		0,0	-0,6	-0,5	-3,5	-1,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		71,6	65,4	79,6	63,5	32,7
Förändring av rörelsekapital						
Ökn (-)/minskn (+) av förråd o varulager		-0,3	0,2	-0,7		0,3
Ökn (-)/minskn (+) av exploateringsområden	10	-0,5	-0,3	1,6		-0,5
Ökn (-)/minskn (+) av kortfristiga fordringar	11	-52,8	-47,4	-84,5		-20,0
Ökn (+)/minskn (-) av kortfristiga skulder	15	-29,2	2,4	-25,0		15,0
Förändring av rörelsekapital		-82,9	-45,2	-108,6	0,0	-5,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-11,4	20,2	-29,0	63,5	27,5
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i materiella anläggningstillgångar	7, 8	-28,3	-42,6	-68,2	-102,0	-85,5
Försäljn av materiella anläggningstillgångar	7, 8	0,3	0,4	1,7		0,6
<i>Investering i finansiella anläggningstillgångar:</i>						
Förändring aktiekapital i kommunala bo-lag+Västtrafik AB	9	0,0	0,0			0,0
Inköp av andelar		0,0	0,0	0,0		0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-28,0	-42,2	-66,5	-102,0	-84,9
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Ökning av långfristiga skulder (förutbet. va-anslutningsavg)		0,0	0,0		3,6	3,6
Amortering av skuld	14	0,0	0,5	0,5		0,5
Ökning av långfristiga fordringar	9	-0,2	-0,2	-0,2		-0,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-0,2	0,3	0,3	3,6	3,9
Årets kassaflöde		-39,5	-21,8	-95,3	-34,9	-53,4
Likvida medel vid årets början		349,7	254,4	349,7	254,4	254,4
Likvida medel vid periodens/årets slut		310,2	232,7	254,4	219,5	201,0

BALANSRÄKNING, KOMMUNEN

Belopp i miljoner kr (mnkr).	Not	Delårsutfall		Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009
		2008	2009			
Tillgångar	-					
Anläggningstillgångar						
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>						
Mark, byggnader o tekniska anläggningar	7	645,3	658,5	654,6	681,1	670,1
Maskiner och inventarier	8	85,0	93,0	94,6	112,3	105,0
<i>S:a materiella anläggningstillgångar</i>		<i>730,3</i>	<i>751,5</i>	<i>749,2</i>	<i>793,3</i>	<i>775,1</i>
Finansiella anläggningstillgångar	9	242,5	242,3	242,5	242,5	242,7
S:a anläggningstillgångar		972,8	993,8	991,8	1 035,9	1 017,8
Omsättningstillgångar						
Förråd		1,3	1,4	1,7	1,7	1,3
Exploateringsområden	10	12,7	10,9	10,6	10,6	11,1
Fordringar	11	163,8	242,9	195,4	195,4	215,4
Kassa och bank	12	306,6	229,0	250,8	215,9	197,3
S:a omsättningstillgångar		484,5	484,2	458,5	423,6	425,2
Summa tillgångar		1 457,3	1 478,1	1 450,3	1 459,5	1 443,1
Eget kapital, avsättningar och skulder	-					
Eget kapital						
Eget kapital vid årets början		1 101,3	1 130,7	1 101,3	1 130,7	1 130,7
Årets förändring enl resultatbudgeten		37,1	24,8	29,4	6,2	-27,3
Eget kapital vid periodens/årets slut		1 138,4	1 155,4	1 130,7	1 136,8	1 103,4
Avsättningar						
Avsättning för pensioner+löneskatt	13	31,6	29,7	29,1	30,3	30,3
Avsättning för deponier		47,3	45,9	45,9	44,2	45,7
Summa avsättningar		78,9	75,6	75,0	74,4	75,9
Skulder						
Långfristiga skulder	14	7,6	8,1	8,1	11,7	12,2
Kortfristiga skulder	15	232,4	238,9	236,5	236,5	251,5
Summa skulder		240,0	247,0	244,6	248,2	263,7
Summa avsättningar och skulder		318,9	322,6	319,6	322,7	339,7
S:a eget kapital, avsättningar och skulder		1 457,3	1 478,1	1 450,3	1 459,5	1 443,1
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar (inkl löneskatt)		756,5	763,7	752,9	766,5	768,6
Övriga ansvarsförbindelser	16	837,4	703,8	733,8	1 068,0	701,5
Summa ansvarsförbindelser		1 594,0	1 467,5	1 486,6	1 834,5	1 470,1

NOTER

Not 1	jan-aug	jan-aug	
Verksamhetens intäkter	2008	2009	2008
Verksamhetens totala intäkter enligt driftredovisningen	474,3	485,7	743,2
Avdrag för interna avgifter och ersättningar (se not 2)	-233,4	-292,8	-432,1
Summa verksamhetens intäkter	240,9	192,9	311,1

Not 2	jan-aug	jan-aug	
Verksamhetens kostnader	2008	2009	2008
Verksamhetens totala kostnader enligt driftredovisningen	1 397,2	1 416,3	2 154,8
därav jämförelsestörande post, nedskrivningar		0,0	7,5
Avgår interna kostnader:			
-intern ränta	-20,7	-20,7	-31,6
-kalkylerad pensionskostnad	-28,1	-29,3	-41,9
-interna hyreskostnader	-86,4	-105,5	-142,0
-ersättning för interna tjänster	-94,0	-92,8	-145,0
-övriga interna kostnader	-4,2	-44,6	-71,5
<i>Summa avdrag</i>	<i>-233,4</i>	<i>-292,8</i>	<i>-432,1</i>
Summa verksamhetens kostnader	1 163,8	1 123,5	1 722,7

Not 3	jan-aug	jan-aug	
Skatteintäkter	2008	2009	2008
Preliminära skatteintäkter innevarande år	761,4	790,0	1 142,1
Slutavräkning föregående år	-2,2	2,3	-2,2
Preliminär slutavräkning innevarande år	-4,6	-31,3	-8,1
Summa skatteintäkter, netto	754,6	760,9	1 131,7
Avräkningsbelopp, kr per invånare			
Slutavräkning	-65 kr	68 kr	-67 kr
Preliminär avräkning	-137 kr	-929 kr	-242 kr

Not 4	jan-aug	jan-aug	
Inkomst- och kostnadsutjämning	2008	2009	2008
<i>Inkomst- och kostnadsutjämning</i>			
Utjämningsbidrag för inkomstutjämning	200,0	205,2	300,0
Regleringsavgift	-10,3	-11,0	-15,4
Utjämningsbidrag för kostnadsutjämning	13,0	8,8	19,5
<i>Summa inkomst- och kostnadsutjämning</i>	<i>202,7</i>	<i>203,0</i>	<i>304,1</i>
Fastighetsavgift	29,5	29,5	44,2
Avgift för LSS-utjämning	-3,8	-6,3	-5,7
Summa inkomst- och kostnadsutjämning	228,4	226,2	342,7

Not 5	jan-aug	jan-aug	
Finansiella intäkter	2008	2009	2008
Ränta på likvida medel	9,7	4,2	16,9
Ränta på lån till Spinnerskan AB	3,0	1,9	4,5
Dröjsmålsräntor på kundfakturor	0,1	0,1	0,2
Borgensavgifter	1,9	1,6	2,7
Summa finansiella intäkter	14,7	7,9	24,3

Not 6	jan-aug	jan-aug	
Finansiella kostnader	2008	2009	2008
Kostnadsräntor	0,0	0,0	0,8
Ränta på pensionslöften	0,7	0,7	0,9
Summa finansiella kostnader	0,7	0,7	1,8

Not 7	jan-aug	jan-aug	
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2008	2009	2008
Ingående bokfört värde	649,9	654,6	649,9
Årets förändringar (exkl. avskrivningar)	18,5	27,8	39,5
Årets avskrivningar	-23,1	-23,9	-34,8
Utgående bokfört värde	645,3	658,5	654,6

Not 8	jan-aug	jan-aug	
Maskiner och inventarier	2008	2009	2008
Ingående bokfört värde	89,7	94,6	89,7
Årets förändringar (exkl. avskrivningar)	9,3	12,9	26,0
Årets avskrivningar	-14,0	-14,5	-21,1
Utgående bokfört värde	85,0	93,0	94,6

Not 9	jan-aug	jan-aug	
Finansiella anläggningstillgångar	2008	2009	2008
<i>Aktier och andelar</i>			
Spinnerskan i Mark AB	70,0	70,0	70,0
Västtrafik	2,3	2,3	2,3
Swedbank	0,1	0,1	0,1
<i>Summa aktier</i>	<i>72,4</i>	<i>72,4</i>	<i>72,4</i>
<i>Andelar</i>			
Kommuninvest ek förening	1,4	1,4	1,4
Södra Skogsägarna	0,1	0,1	0,1
<i>Summa andelar</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>
<i>Summa aktier och andelar</i>	<i>73,9</i>	<i>73,9</i>	<i>73,9</i>
<i>Långfristiga fordringar</i>			
Spinnerskan i Mark AB	168,4	168,4	168,4
Södra Skogsägarna	0,2	0,0	0,2
<i>Långfristiga fordringar</i>	<i>168,7</i>	<i>168,4</i>	<i>168,7</i>
Summa finansiella anläggningstillgångar	242,5	242,3	242,5

Not 10	jan-aug	jan-aug	
Exploateringsområden	2008	2009	2008
Verksamhetsområden	2,5	2,5	3,6
Bostadsområden	10,2	8,4	7,1
Summa exploateringsområden	12,7	10,9	10,6

Not 11	jan-aug	jan-aug	
Fordringar	2008	2009	2008
Kundfordringar	45,8	36,9	17,2
Fordringar hos anställda	0,3	0,3	0,1
Statsbidragsfordringar	0,6	1,0	1,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	39,6	29,9	28,9
Ingående mervärdeskatt	4,7	9,7	11,9
Avräkning med kommunala bolag	69,4	158,9	131,9
Avräkning med stiftelser	0,1	0,1	0,0
Övriga kortfristiga fordringar	3,2	6,1	3,7
Summa fordringar	163,8	242,9	195,4

Not 12	jan-aug	jan-aug	
Kassa och bank	2008	2009	2008
Handkassa	0,2	0,2	0,2
Bank	276,4	228,8	233,6
Kortfristiga placeringar	30,0	0,0	17,0
Summa kassa och bank	306,6	229,0	250,8

Not 13	jan-aug	jan-aug	
Avsättning för pensioner	2008	2009	2008
<i>Ingående balans:</i>			
Avsättning för pensioner	28,8	23,4	28,8
Särskild löneskatt	7,0	5,7	7,0
<i>Årets ökning:</i>			
Avsättning för pensioner	-3,4	0,6	-5,4
Särskild löneskatt	-0,8	0,1	-1,3
<i>Utgående balans:</i>			
Avsättning för pensioner	25,4	23,9	23,4
Särskild löneskatt	6,2	5,8	5,7
Summa avsättning för pensioner	31,6	29,7	29,1

Not 14	jan-aug	jan-aug	
Långfristiga skulder	2008	2009	2008
<i>Låneskuld</i>			
Ingående låneskuld	7,6	8,1	7,6
Finansiell leasing *)	0,0	0,0	0,5
Summa långfristiga skulder	7,6	8,1	8,1

Not 15	jan-aug	jan-aug	
Kortfristiga skulder	2008	2009	2008
Avräkning vatten och avlopp	13,6	3,8	5,2
Avräkning avfallshantering	0,1	1,2	0,0
Leasingskuld, Nordea *)	2,9	2,2	2,2
Avräkning med kommunala bolag	12,2	8,5	9,7
Leverantörsskulder	34,9	31,7	43,6
Moms och särskild punktskatt	2,9	4,3	1,3
Socialkontorets avräkningskonton	0,5	1,1	0,3
Övriga genomgångs- och avräkningskonton	1,7	1,2	1,2
Personalens källskatt och diverse avdrag	19,7	18,4	17,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	143,9	166,5	155,7
Summa kortfristiga skulder	232,4	238,9	236,5

Not 16	jan-aug	jan-aug	
Övriga ansvarsförbindelser	2008	2009	2008
<i>Borgensförpliktelser mot kommunens företag:</i>			
-Marks Bostads AB	578,9	552,7	552,7
-Marks Fastighets AB	24,0	4,8	4,8
-Marks Värme AB	214,0	114,0	144,0
<i>S:a borgensförpliktelser mot kommunens företag</i>	<i>816,9</i>	<i>671,5</i>	<i>701,5</i>
<i>Borgens- och förlustansvar för egnahem och småhus med bostadsrätt</i>	<i>3,4</i>	<i>2,7</i>	<i>2,7</i>
<i>Övriga förpliktelser:</i>			
-Bostadshus	29,4	29,1	29,1
-Idrotts- och ungdomsföreningar	0,1	0,1	0,1
-Folkets Hus och bygdegårdsföreningar	0,1	0,0	0,0
-Kooperativ barnomsorg	0,4	0,4	0,4
<i>Summa övriga förpliktelser</i>	<i>29,9</i>	<i>29,6</i>	<i>29,6</i>
Summa övriga ansvarsförbindelser	850,2	703,8	733,8
De redovisade beloppen avser aktuell låneskuld för de lån som kommunen gått i borgen för.			

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING, kommunen och bolagen

Kommunen bedriver verksamhet inte bara genom sina nämnder utan även genom sina hel- eller delägda bolag.

Verksamheten i kommunens helägda bolag drivs inom koncernen Spinnerskan i Mark AB. Utöver moderbolaget ingår Marks Bostads AB, Mark Kraftvärme AB, samt Marks Fastighets AB i koncernen.

Koncernens och bolagens delårsrapporter med årsprognoser har behandlats i styrelsen för moderbolaget. Här redovisas både en sammanställd redovisning summerat för kommunen och koncernen samt det delägda bolaget Markhälsan, och en kort rapport från varje bolag. Syftet med den sammanställda redovisningen som omfattar resultaträkning, finansieringsanalys samt balansräkning är att ge en bild av kommunens ekonomiska ställning oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. Resultatrapportering för delåret samt prognoser för hela året avser resultat före skatt, koncernbidrag och andra bokslutsdispositioner eftersom dessa poster fastställs först i samband med årsbokslutet. Alla resultatjämförelser nedan avser därför resultat före skatt och bokslutsdispositioner.

Spinnerskan i Mark AB

Spinnerskan i Mark AB som är moderbolag i koncernen bedriver ingen egen verksamhet utöver att förvalta aktierna i dotterbolagen. Bolaget betalar ränta på reversen till Marks kommun avseende finansiering av aktierna i dotterbolagen.

Resultatet före skatt och koncernbidrag för perioden januari–augusti är –2,1 mnkr, årsprognosen – 3,1 mnkr.

Marks Bostads AB

Delårsresultatet är bättre än det budgeterade framförallt beroende på låga ränte-, underhålls- samt energikostnader. För helåret har däremot underhållskostnaderna justeras upp med 4,5 mnkr jämfört med budget. Sammantaget ger lägre räntor och energikostnader samt högre underhållkostnader en resultatförbättring på 2,1 mnkr jämfört med budget och 0,6 mkr bättre än föregående år.

Mark Kraftvärme AB

Resultatet för såväl delåret som prognosen har påverkats positivt av lägre räntenivåer och bra pris på elförsäljningen. Sammantaget ger det en resultatprognos på 2,6 mnkr vilket är 1,4 mnkr bättre än budget och 2 mnkr bättre än 2008.

Marks Fastighets AB

Bolagets resultatprognos visar ett underskott på –0,3 mnkr. Därav svarar extra underhållssatsningar inom Rydalsprojektets ram för 0,7 mnkr, vilket innebär att verksamheten exklusive denna satsning beräknas ge ett överskott på 0,4 mnkr. På sikt beräknas satsningen innebära ökade intäkter för bolaget. Prognosen har påverkats negativt av att bolaget drabbats av hyresförluster. Det har dock kompenseras av lägre räntenivåer.

RESULTATRÄKNING, sammanställd redovisning

Belopp i miljoner kr (mnkr).	Not	Delårsutfall		Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2009	Budget- avvikelse
		2008	2009				
Verksamhetens intäkter	1		333,9	530,9	707,9	601,7	-106,2
Verksamhetens kostnader	1	-863,1	-1 203,8	-1 855,7	-2 090,0	-1 991,8	98,2
Avskrivningar		-63,0	-66,0	-102,8	-98,7	-98,4	0,3
Verksamhetens nettokostnader		-926,1	-935,9	-1 427,6	-1 480,8	-1 488,6	-7,8
Skatteintäkter		754,6	760,9	1 131,7	1 168,0	1 140,3	-27,7
Utjämnning		228,4	226,2	342,7	352,4	348,5	-3,9
Finansiella intäkter	1	8,8	3,9	14,9	10,6	4,7	-5,9
Finansiella kostnader	1	-17,0	-13,9	-28,3	-38,0	-23,8	14,2
Resultat före extraordinära poster		48,7	41,3	33,3	12,2	-18,9	-31,1
Aktuell skatt och bokslutsdispositioner		-3,2					
Uppskjuten skatt				-0,8			
Årets resultat, mkr		45,5	41,3	32,5	12,2	-18,9	-31,1
Resultat fördelat per enhet (mnkr):							
Marks kommun		37,1	24,8	29,4	6,2	-27,3	-33,4
Spinnerskan i Mark AB 1)		-3,1	-2,1	-3,5	-3,0	-3,1	-0,1
Marks Bostads AB 1)		17,2	17,3	7,3	7,1	9,2	2,1
Marks Fastighets AB 1)		-0,8	0,3	-0,5	0,4	-0,3	-0,7
Mark Kraftvärme AB 1)		-1,9	1,0	-5,0	1,2	2,6	1,4
Herman Johanssons Åkeri AB 1)			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Markhälsan AB		0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eliminering av bokslutsdisp. mm		-3,2	0,0	4,8	0,4	0,0	-0,4
Totalt resultat 1)		45,5	41,3	32,5	12,2	-18,9	-31,1

1) Utfall för 2008 avser resultat **efter** bokslutsdispositioner och skatt. Delårsresultat, budget och prognos avser resultat **före** bokslutsdispositioner och skatt.

KASSAFLÖDESANALYS, sammanställd redovisning

Belopp i miljoner kr (mnkr).	Not	Delårsutfall		Utfall 2008	Prognos 2009
		2008	2009		
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Förändring av eget kapital (årets resultat)		45,5	41,3	32,5	-18,9
<i>Justeringsposter:</i>					
Avskrivningar		63,0	66,0	102,8	98,4
Övrig minskning av anläggningstillg (nedskrivningar mm)		0,2	1,0	1,0	1,8
Avsättningar för pensioner		-12,4	0,7		1,2
Avsättning för avfallsdeponier			0,5	-6,7	0,8
lanspråktaga avsättn för avfallsdeponier		0,0	-0,6		-1,0
Övriga ej likviditetspåverkande poster		0,0	1,9		
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		96,3	110,8	129,6	82,3
Förändring av rörelsekapital					
Ökn (-)/minskn (+) av förråd o varulager		1,4	1,1	0,8	0,3
Ökn (-)/minskn (+) av exploateringsomr		-0,5	-0,3	1,6	-0,5
Ökn (-)/minskn (+) av kortfristiga fordringar		-50,7	-11,5	-12,9	12,1
Ökn (+)/minskn (-) av kortfristiga skulder		59,4	-21,0	32,8	34,8
Förändring av rörelsekapital		9,6	-31,8	22,3	46,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		105,9	79,1	151,9	129,0
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-71,1	-70,2	-138,8	-157,2
Försäljn av materiella anläggningstillgångar		0,3	1,9	3,4	0,6
<i>Investering i finansiella anläggningstillgångar:</i>					
Inköp av andelar		-0,2		-2,6	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,0		-0,4	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-71,0	-68,3	-138,4	-156,6
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Amortering av skuld		-59,1	-29,4	-108,6	-25,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-59,1	-29,4	-108,6	-25,9
Årets kassaflöde		-24,2	-18,6	-95,1	-53,5
Likvida medel vid årets början		346,3	251,2	346,3	251,2
Likvida medel vid periodens/årets slut		322,1	232,6	251,2	197,7

BALANSRÄKNING, sammanställd redovisning

Belopp i miljoner kr (mnkr).	Not	Delårsutfall		Utfall 2008	Prognos 2009
		2008	2009		
Tillgångar	-				
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	
Materiella anläggningstillgångar	2,3	1 748,1	1 775,5	1 771,3	1 827,8
Finansiella anläggningstillgångar	2,4	4,3	4,1	7,0	7,2
S:a anläggningstillgångar		1 752,4	1 779,6	1 778,3	1 835,0
Omsättningstillgångar					
Förråd		4,0	3,5	4,6	4,3
Exploateringsområden		12,7	10,9	10,6	11,1
Övriga omsättningstillgångar	2	127,9	101,6	90,1	78,0
Kassa och bank		322,0	232,6	251,2	197,7
S:a omsättningstillgångar		466,6	348,6	356,5	291,1
Summa tillgångar		2 219,0	2 128,2	2 134,8	2 126,1
Eget kapital, avsättningar och skulder	-				
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början		1 030,7	1 063,3	1 030,7	1 063,3
Årets förändring enl resultatbudgeten		45,5	41,3	32,5	-18,9
Eget kapital vid periodens/årets slut		1 076,4	1 104,5	1 063,3	1 044,4
Avsättningar	5	81,7	77,5	75,0	75,5
Skulder					
Långfristiga skulder	2,6	759,2	680,3	709,7	684,5
Kortfristiga skulder	2	301,7	265,8	286,8	321,6
Summa skulder		1 060,9	946,1	996,5	1 006,1
Summa avsättningar och skulder		1 142,6	1 023,6	1 071,5	1 081,6
S:a eget kapital, avsättningar och skulder		2 219,0	2 128,2	2 134,8	2 126,1
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar (inkl löneskatt)		756,5	763,7	752,9	768,6
Övriga ansvarsförbindelser	7	48,9	32,6	32,6	32,6
Summa ansvarsförbindelser		805,4	796,3	785,5	801,2

NOTER, sammanställd redovisning

Not 1

	Delår	Delår	
Elimineringar på resultaträkningen	2008	2009	2008
Köp och försäljning	40,3	43,7	65,4
Räntekostnader/ränteintäkter	6,3	4,4	10,4
Summa elimineringar på resultaträkningen	46,6	48,1	75,8

Not 2

	Delår	Delår	
Elimineringar på balansräkningen	2008	2009	2008
Kortfristiga fordringar och skulder	40,6	215,4	172,5
Långfristiga fordringar och skulder	308,5	168,4	168,4
Materiella anläggningstillgångar		1,6	1,6
Skatteavräkning samt obeskattade reserver, netto		3,0	
Aktie- och andelsinnehav	308,5	327,6	327,6
Summa elimineringar på balansräkningen	657,6	716,0	670,1

Not 3

	Delår	Delår	
Materiella anläggningstillgångar	2008	2009	2008
Marks kommun	742,0	751,5	749,3
Marks Bostads AB	706,8	720,9	720,7
Marks Fastighets AB	33,8	45,5	42,8
Mark Kraftvärme AB	263,8	258,5	259,4
Markhälsan AB	0,3	0,6	0,6
Avgår interna anskaffningar		-1,5	-1,5
Summa materiella anläggningstillgångar	1 746,7	1 775,6	1 771,3

Not 4

	Delår	Delår	
Finansiella anläggningstillgångar	2008	2009	2008
Värdepapper, andelar med mera		3,9	3,9
Långfristiga fordringar		0,2	0,6
Uppskjutna skattefordringar			2,5
Summa finansiella anläggningstillgångar	0,0	4,1	7,0

Not 5

	Delår	Delår	
Avsättningar	2008	2009	2008
Pensioner och liknande förpliktelser		29,7	29,1
Avsättning skatter		1,9	
Avsättningar deponier		45,9	45,9
Summa avsättningar	0,0	77,5	75,0

Not 6

	Delår	Delår	
Långfristiga skulder (externa)	2008	2009	2008
Marks kommun	8,0	8,1	8,1
Marks Bostads AB	552,5	553,5	552,7
Marks Fastighets AB	23,5	4,4	4,5
Mark Kraftvärme AB	214,0	114,0	144,0
Markhälsan AB	0,1	0,4	0,4
Summa långfristiga skulder	798,1	680,3	709,7

Not 7

	Delår	Delår	
Övriga ansvarsförbindelser	2008	2009	2008
Borgens- och förlustansvar för egnahem och småhus med bostadsrätt		2,7	2,7
Borgen för bostäder		29,1	29,1
Övriga borgensförbindelser		0,5	0,5
Garantiförbindelser		0,3	0,3
Summa övriga ansvarsförbindelser	48,9	32,6	32,6

TILLÄMPADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Kommunen ska i delårsrapporten för kommunen och den sammanställda redovisningen följa den kommunala redovisningslagen och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning. Lagen och rekommendationerna, som finns att läsa på www.rkr.se och www.notisum.se, gäller för samtliga kommuner men skilda förutsättningar gör att delar av rekommendationerna är av mindre betydelse för vissa kommuner. Regelverket tillåter därför avsteg, men om så sker ska detta redovisas och motiveras. Marks kommun följer i allt väsentligt regelverket. Avsteg samt i vissa fall nödvändiga förtydliganden redovisas nedan.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med anskaffningsvärde över ett halvt basbelopp (ca 21 tkr 2009) och en ekonomisk livslängd över tre år aktiveras som anläggningstillgångar. Undantag är datorer och därtill hörande utrustning avsedd för enskilda arbetsplatser som kostnadsförs det år då inköpet görs. Detta ger förenklad administration. Eftersom denna typ av inköp görs med ungefär samma belopp varje år uppnås samma kostnadsbelastning som om kostnaden hade fördelats genom avskrivning.

Utgifter inom VA-verksamheten kostnadsförs eller klassificeras som en anläggningstillgång efter en bedömning av om åtgärden avser att behålla befintlig struktur eller avser nyanläggning. Mindre åtgärder under 80 tkr, vilka behåller befintlig VA-struktur betraktas som driftskostnad.

I mycket begränsad omfattning ingår i de materiella anläggningstillgångarna även immateriella, främst i form av licensavgifter för större IT-program, exempelvis ekonomi- och lönesystem.

De vanligaste tillämplande **avskrivningstiderna** är:

	Kommunen	Bolagen
Byggnader	33 år	25–30 år
Vattenledningar	Från och med 2008	75 år
Tidigare	50 år	
Bilar maskiner och inventarier	5–15	5–15 år
Programvara/licenser (för större system)	5 år	

Anläggningsavgifter

Fakturerade anläggningsavgifter i VA-verksamheten redovisas som förutbetalda intäkter och periodiseras över samma tid som investeringar i vattenledningar (75 år från och med 2008).

Leasingavtal

Rekommendationer för redovisning av hyres-/leasingavtal finns i rekommendation 13.1 från Rådet för kommunal redovisning. Vid redovisning av finansiella avtal tillämpar kommunen en förenklad redovisning som innebär att värdet av tillgångar som leasas genom finansiell leasing redovisas som en anläggningstillgång samtidigt som motsvarande belopp redovisas som en skuld. Den del av skulden som förfaller inom ett år redovisas som kortfristig skuld, resterande skuld redovisas som långfristig.

Detta avsteg från rekommendationen motiveras av det ringa mervärde som en fullständig men arbetskrävande efterlevnad av rekommendationen skulle ge. Värdet av de finansiella leasingavtalen (billeasing) uppgår till cirka 11 mnkr, vilket ska ställas i relation till bokförda värdet på samtliga materiella anläggningstillgångar, 749 mnkr.

Operationella leasingavtal ska enligt rekommendationen redovisas som en upplysning i årsredovisningen med uppgift om framtida minimileasavgifter per år. Med undantag för hyresavtal med de kommunala bostads- och fastighetsbolagen är kommunens operationella leasingavtal små. Därför redovisas inte dessa avgifter eftersom mervärdet av denna information inte står i proportion till det merarbete som krävs för att ta fram en fullständig redovisning.

Personalkostnader

Löner bokförs enligt kontantprincipen. Detta innebär att de kostnader för övertid, fyllnadstid, timlöner och andra ersättningar för augusti som betalas ut i september redovisas som en kostnad i september. Motsvarande gäller för vissa ledighetsuttag i augusti som bokförs som en kostnadsreducering i september. Detta är ett avsteg från rekommendationen. Eftersom nettot av dessa kostnader inte uppgår till något väsentligt belopp har kommunen valt att avvika från rekommendationen. Att följa den innebär ett avsevärt merarbete.

Skatteintäkter

Kommunens skatteintäkter för innevarande år redovisas under de första månaderna utifrån den preliminära inbetalningen som erhålls från Skatteverket. Under året justeras dessa baserat på Sverige Kommuners och Landstings senaste prognos. Förändringar i tidigare års skatteintäkter resultatförs till sin helhet när de blir kända för kommunen.

Taxefinansierad verksamhet

Enligt "Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster" ställs krav på en separat balansräkning för VA-verksamheten. Det ackumulerade resultatet för denna verksamhet redovisas därför som en kortfristig skuld, inte i som en del av kommunens egna kapital. Även det under året uppkomna resultatet har bokförts mot kortfristig skuld. Motsvarande gäller för avfallsverksamheten.

Sammanställd redovisning

I den sammanställda redovisningen redovisas Marks kommun och samtliga dotterbolag där kommunen har mer än 20 procent av aktierna. Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att anskaffningsvärdet av aktierna i dotterföretagen har avräknats mot det matematiska värdet vid förvärvstidpunkten. Proportionell konsolidering innebär att endast den ägda andelen av företaget konsolideras.

I en sammanställd redovisning är det önskvärt att de olika enheterna som ingår tillämpar samma redovisningsprinciper. Med undantag för redovisning av pensionskostnader och pensionsåtaganden är bedömningen att de olikheter som finns inte påverkar redovisningen i någon väsentlig omfattning. Någon anpassning till en koncernstandard har därför inte gjorts. Avsättning för pensioner hanteras alltså olika. Kommunen utbetalar den individuella delen till de anställda. Övriga pensionsåtaganden redovisas som en avsättning i balansräkningen eller som upplysning inom linjen, enligt den så kallade blandmodellen. De kommunala bolagen med anställd personal avsätter medel till Alecta eller KPA. För närmare analys av räkenskaperna hänvisas till den finansiella analysen samt respektive bolags årsredovisningar.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Fullmäktiges uppdrag till nämnder och styrelser

Grunduppdrag

Kommentarerna för respektive nämnd har i huvudsak ett brukar/medborgarfokus och ger en beskrivning av hur nämnder och styrelser arbetat med, de för sin verksamhet aktuella, uppdrag som fullmäktige prioriterade vid sin vägledningsdebatt i augusti 2008.

KOMMUNSTYRELSEN

De indikatorer som kommunstyrelsen ansvarar för att redovisa, exempelvis befolkningsutveckling, sysselsättningsgrad och företagsklimat är på kommunövergripande nivå. Flera resultat hämtas från andra myndigheters och organisationers statistik. Uppföljningen av dessa indikatorer sker därför endast i årsredovisningen.

Kommunstyrelsen har fortsatt arbetet med att utveckla styrsystemet för att därmed öka säkerheten för att politiska beslut får genomslag i verksamheten och att medborgarnas skattepengar hanteras så effektivt som möjligt. Utvecklingen av samspelet mellan politik och förvaltning samt arbetet med resultatanalys har varit i fokus.

För att förbättra medborgarnas tillgänglighet och möjlighet till delaktighet har webbplatsen mark.se förbättrats, uppbyggnaden av Mark24 fortgår liksom arbetet med att utveckla Geografiskt informationssystem (GIS).

Aktuellt inom uppdraget för samhällsutveckling är översiktsplanen för Kinna, Skene, Örby som nu befinner sig i utställningsskedet. Arbetet med att utveckla kollektivtrafiken fortskrider och arbetsplan för väg 156, delen Skene-Skoghem, blir färdig för antagande under året. Samverkan med Bollebygd och Härryda (BOHÄM) som syftar till att "göra kommungränserna osynliga", har påbörjats. På grund av risken för stora störningar av den "nya influensen" har arbetet med kommunens pandemiplan aktiverats. Flera aktiviteter har genomförts för att stödja näringslivsutvecklingen.

BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN

Verksamheten har bedrivits som planerat. I genomsnitt har 80 familjer per månad fått kommunalt vårdnadsbidrag, vilket är i nivå med planerad volym. Nya förskolan Smedjan i Sätilla, med plats för ca 50 barn, öppnades under våren och i juni öppnades två nya avdelningar i Örby.

Viktigaste konsekvenser av anpassningsåtgärderna

Personalnyckeltalen minskas med 5 % vilket innebär otillräckligt stöd till barn och elever med komplexa behov/komplicerad inlärningssituation samt risk för att de pedagogiska målen inte nås och för sämre resultat vad gäller betyg.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
BARNOMSORG			
1. Tillgång till barnomsorg utifrån behov			
Andel barn som erhåller plats inom 4 månader (procent)	100	100	100
2. Trygg, hälsosam och stimulerande verksamhet			
Genomsnittligt antal barn per personal i förskolan	5,2	5,2	5,4
Genomsnittligt antal barn per barngrupp	17	17	18
NöjdFörälderIndex ¹	X	X	X

GRUNDSKOLA			
1. Resultat i relation till de nationella målen			
Resultatindex (Genomsnittligt meritvärde i grundskolan år 9, andel elever i åk 9 som är behöriga till gymnasieskolans nationella program, andel utan betyg i ett eller flera ämnen)	Bland de 100 bästa av landets kommuner	X	(mäts i höst i Kommunens kvalitet i korthet)
Andel elever i åk 3, 5 och 9 som har nått kravnivån i de nationella proven (procent)	90	90	90
2. Effektiv resursanvändning			
Effektivitetsindex (kostnad per betygspoäng, per grundskolelev och totalkostnad för grundskola utifrån förväntad kostnad)	Bland de 70 bästa av landets kommuner	X	(mäts i höst i Kommunens kvalitet i korthet)
3. Ansvar, delaktighet, meningsfullhet och trygghet			
NöjdElevIndex ¹ och NöjdFörälderIndex ¹	X	X	X
Antal lärare per 100 elever ²	X	8,2	7,8
Nyckeltal och mål för barnens utveckling till ansvarskännande samhällsmedlemmar tas fram under första halvåret 2009 för att införas 2010	X	X	X
4. Rättssäker myndighetsutövning			
Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	3	3
Andel överklagade beslut som ändrats i första instans (procent)	0	33	33

¹ Målvärde tas fram under 2009 för att gälla från och med 2010

² Målvärde tas fram under 2009 inom ramen för arbetet med fokusområdet "Skolans kvalitet och resultat"

³ Inget målvärde satt men antalet överklagade beslut följs upp i samband med årsredovisningen

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Enligt nämndens bedömning fullföljs uppdragen från kommunfullmäktige. Inom alla delar av verksamheten utgår nämnden ifrån barns och ungas behov. Exempel är utställningen "leka med döden" på Rydals museum samt införandet av "snabba pengar" för att ge ungdomar stöd att kunna genomföra sina idéer. Tillsammans med teknik- och serviceförvaltningen samt Marks Bostad AB arbetar nämnden med att inventera tillgängligheten i offentliga lokaler.

Viktigaste konsekvenser av anpassningsåtgärderna

Indragning av alla vuxenarrangemang innebär färre aktiviteter.

Avgiftshöjningar (10 % anläggningar och Kaskad) innebär högre kostnad för brukaren.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
KULTUR – FRITID			
1. Badmöjligheter för så bred grupp som möjligt med öppettider som attraherar den stora grupp kommuninvånare vars arbetstider kolliderar med traditionella öppettider			
Antal timmar per vecka som kommunens simhall är öppen utöver tiden 08-17 vardagar	30	30	30
2. God simkunnighet			
Andel elever i åk 5 som kan simma 200 meter (procent)	99	X	97
3. Långsiktigt livskraftiga föreningar			
Föreningsindex (bygger på bidragsberättigade föreningar och deras aktiviteter, med fokus på barn, ungdomar och jämställdhet – utgår från basvärde 100)	>100	X	101
4. Brett kulturutbud			
Antal arrangemang ¹	X	X	X
Antal besökare arrangemang ¹	X	X	X
Antal besökare Rydals museum i snitt per vecka	300	263	300
5. Nöjda med sin fritid			
Kommuninvånarnas syn på fritidsmöjligheterna i kommunen (indextal, maxvärde 100)	80	X	(mäts i höst i SCB:s medborgarundersökning)

BIBLIOTEK			
1. Biblioteksservice till en så bred grupp som möjligt, med öppettider som attraherar den grupp kommuninvånare vars arbetstider kolliderar med traditionella öppettider			
Antal timmar per vecka som huvudbiblioteket har öppet utöver tiden 08-17 vardagar	10	12	12
2. Bildande, Informationsstödjande, Läsfrämjande			
Biblioteksindex (bygger på antal besökare, boklån, läsfrämjande aktiviteter med fokus på barn och ungdomar – utgår ifrån basvärde 100)	>100	X	102
3. Nöjda besökare			
Kommuninvånarnas syn på biblioteksverksamheten (betyg på delfråga, maxvärde 10)	8,0	X	(mäts i höst i SCB:s medborgarundersökning)

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
TURISM			
1. Många besökare			
Antal besök på turistbyrå/år	7 000	X	7 000
Antal besök på webben/år	40 000	X	40 000
2. Nöjda besökare			
NöjdBesökareIndex ¹	X	X	X
FOLKHÄLSA			
1. Goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar			
Andel kariesfria barn och ungdomar i åldrarna (3 år), 6 år och 19 år ¹	X	X	X
Andel intensivkonsumenter av alkohol bland elever år 9 i grundskolan och åk 2 i gymnasiet ¹	X	X	X
2. Kommuninvånare i arbetsför ålder behåller eller förbättrar sin hälsa			
Andel som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra eller mycket bra ¹	X	X	X
3. Äldre personer har god hälsa långt in i ålderdomen			
Nyckeltal och mål för äldres hälsa tas fram under första halvåret 2009 för att införas 2010	X	X	X

MILJÖNÄMNDEN

Uppdraget om tillsyn över enskilda avlopp samt hälsoskydd har inte uppfylls. Tillsynsplaner för dessa delar tas fram under 2009 och efter en introduktionsperiod bör de också kunna bedrivas riskbaserat. I övrigt pekar nyckeltalen på att nämnden klarar grunduppdragen.

Viktigaste konsekvenser av anpassningsåtgärderna

Vakanser täcks inte fullt ut med vikarier vilket innebär lägre tillgänglighet, längre väntetider.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
MILJÖ-, LIVSMEDELS- OCH HÄLSOTILLSYN			
1. Aktiv myndighetsutövning			
Andel objekt som besökts enligt nationella riktlinjer för riskbaserad tillsynsplan (procent)	100	56	100
Andel objekt inom livsmedelstillsyn som flyttats till lägre erfarenhetsklass (procent)	10	0 ⁴	10
Andel anmälningar eller ansökningar från allmänhet eller företag som (efter att komplett ansökan inlämnats) har slutförts inom 4 veckor (procent)	100	97	>95
2. Rättssäker myndighetsutövning			
Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	3	3
Andel överklagade beslut som ändrats i första instans (procent)	0	0	0
3. Nöjda brukare			
NöjdBrukareIndex ¹	X	100	>95

NATURVÅRD			
1. Bevarade naturvärden			
Mått och mål för skydd av naturmiljöer inom kommunens geografiska yta tas fram under första halvåret 2009 för att införas 2010	X	X	X
Antal informations- och utbildningsinsatser om naturvård och dess relation till biologisk mångfald, folkhälsa och turism/år	15	5	8
2. Rättssäker myndighetsutövning			
Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	0	0
Andel överklagade beslut som ändrats i första instans (procent)	0	0	0
3. Nöjda brukare			
NöjdBrukareIndex ⁵	X	X	X

⁴ Eventuella nedsättningar av avgifter sker i november

⁵ Inga ärenden aktuella inom naturvård

PLAN- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Nämnden har sedan tidigare rangordnat uppgifterna inom sitt grunduppdrag. De som rangordnats lågt har inte utförts alls eller bara delvis, exempelvis tillsynen av byggnation enligt Plan- och bygglagen (svartbyggen) och strandskydd. Ingen tillsyn sker avseende energideklarationer. Också kulturmiljö är exempel på lågt rangordnad verksamhet. Detaljplaner och bygglovgivning som berör företagande i kommunen är prioriterade för att garantera korrekt och snabb service enligt fullmäktiges uppdrag. En kommuntäckande energiplan håller på att upprättas i syfte att öka andelen ickefossil energi för värmeförsörjning och transporter i kommunens och dess bolags verksamhet.

Viktigaste konsekvenser av anpassningsåtgärderna

Nämnden anser sig inte kunna upprätthålla den högst prioriterade verksamheten utan tillskott av resurser.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
BYGGLOV OCH DETALJPLANER			
1. Korrekt och snabb handläggning av bygglovsansökningar			
Andel kommuninvånare som (efter att komplett ansökan inlämnats) fått beslut om bygglovsansökan inom 5 veckor (procent)	100	Andel som får beslut inom 5 v kan ej anges (tiden är i snitt 8-10 v)	< 40
2. Rättssäker myndighetsutövning			
Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	X	X
Andel överklagade beslut som ändrats av länsrätten (procent)	0	X	Ca 10
3. Nöjda brukare			
NöjdBrukareIndex ¹	X	X	X

RÄDDNINGSNÄMNDEN

Verksamheten kommer i stort att genomföras som planerat. Arbetet med att förbereda för medlemskap i Södra Älvsborgs Räddningsförbund (SÄRF) har fortskridit.

Viktigaste konsekvenser av anpassningsåtgärderna

Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att undanta räddningsnämnden från anpassningsåtgärder.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
UTRYCKNINGSVERKSAMHET			
1. Olyckskedjan bryts i ett tidigt skede			
Genomsnittlig tid från larm till skadeavhjälpare effekt vid brand i byggnad och trafikolycka ¹	X	X	X
FÖREBYGGANDE			
1. Aktiv myndighetsutövning			
Antal tillsynsbesök i snitt per år (av totalt ca 300) under en treårsperiod	100	29	75
2. Aktivt förebyggande arbete			
Antal informations- och utbildningsinsatser per år	150	80	130
3. Rättssäker myndighetsutövning			
Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	X	X
Andel överklagade beslut som ändrats av länsrätten (procent)	0	0	0
4. Nöjda brukare			
NöjdBrukareIndex ¹	X	X	X

SAMREHABNÄMNDEN

Verksamheten har bedrivits som planerat. Genom stimulansmedelsprojekt i samverkan med socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden och högskolan i Borås har Samrehab arbetat med förebyggande åtgärder riktade till äldre.

Viktigaste konsekvenser av anpassningsåtgärderna

Minskning av personalstyrkan innebär lägre tillgänglighet och ökad belastning för anhöriga och övrig vårdpersonal.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
REHABILITERING			
1. Hälsovinster			
Genomsnittlig måluppfyllelse för patienter efter rehabiliteringsinsats (procent)	75	81	80
Andel patienter som skattat en förbättring av det allmänna hälsotillståndet efter rehabiliteringsinsats (procent)	75	77	80
2. Tillgänglighet i förhållande till behov			
Andel patienter som får en behovsbedömning inom 1 vecka (procent)	100	95	95
3. Nöjda brukare			
NöjdBrukareIndex ¹	X	X	X

SOCIALNÄMNDEN

Nämnden rapporterar att de fullgör sina uppdrag och att verksamheten fungerar väl. Samarbete och samverkan med organisationer, myndigheter och andra kommuner är omfattande. Klagomålen är få och beslut som fattas verkställs i regel snabbt.

Flera insatser genomförs för att förebygga ohälsa hos äldre. Knappt 90 servicelägenheter omvandlas successivt till trygghetsboende utan biståndsbedömning. För att inom äldre- och handikappomsorgen öka brukarens möjlighet att påverka sina stödinsatser pågår arbete med att utveckla en metod för förenklad biståndsbedömning.

Det problem som finns att verkställa beslut om ledsagning och kontaktperson enligt LSS förklaras främst av svårighet att rekrytera lämplig personal. För de personer, med rätt till stöd enligt LSS, som idag väntar på bostad, verkställs besluten när en ny gruppboende startas under hösten.

På grund av stigande arbetslöshet ökar antalet hushåll i behov av försörjningsstöd. Den största ökningen kan ses bland unga 18-25 år, där ökningen är 40 procent mellan augusti 2008 och augusti 2009.

Viktigaste konsekvenser av anpassningsåtgärderna

Omstrukturering av äldreomsorgens särskilda boenden innebär ökad valfrihet och fler demensplatser men längre väntetider till vård- och omsorgsboende (dock med marginal inom de tre månader som Länsstyrelsen föreskriver) samt påfrestning för enskilda individer under omställningsprocessen

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
ÄLDRE OCH FUNKTIONSHINDRADE			
1. Tillgång till platser i äldreboende i förhållande till behov			
Genomsnittlig väntetid (dagar) för att få plats i äldreboende från ansökan till erbjudande om plats	< 70	73,1	85
2. God servicenivå i äldreboendet			
Äldreboendeindex (innehåller nio kvalitetsmått) (procent)	70	X	70
3. Kostnadseffektivitet			
Kostnad per plats i äldreboende i relation till äldreboendeindex (krona per poäng)	11 572	X	11 572
4. Trygghet och kontinuitet i hemmet			
Genomsnittligt antal vårdare som besöker en hemtjänsttagare under 14 dagar	<10	X	13
5. Rättssäker myndighetsutövning			
Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	3	5
Andel överklagade beslut som ändrats av länsrätten (procent)	0	0	0
6. Nöjda Brukare			
NöjdBrukareIndex ¹	X	X	X

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
-------------------------------	-----	----------------	---------

LSS OCH PSYKISK FUNKTIONSNEDSÄTTNING			
1. Tillgång till insatser i förhållande till behov Andel beslut som verkställs inom 3 månader (procent)	100	88,3	93
2. Rättssäker myndighetsutövning Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	2,5	2,5
Andel överklagade beslut som ändrats av länsrätten	0	0	0
3. Nöjda Brukare NöjdBrukareIndex ¹	X	X	X

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG - BARN OCH UNGDOM			
1. Insatser på hemmaplan som alternativ till behandling på institution Andel unga som får insatser på hemmaplan av totala antalet unga med insatser ¹	X	X	X
2. Rättssäker myndighetsutövning Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	X	X
Andel överklagade beslut som ändrats av länsrätten (procent)	0	0	0
3. Nöjda Brukare NöjdBrukareIndex ¹	X	X	X

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG - VUXNA			
1. Individuellt anpassat stöd Andel som återkommer med likvärdig problematik inom 6 månader ¹	X	X	X
2. Insatser på hemmaplan som alternativ till behandling på institution Andel vuxna som får insatser på hemmaplan av totala antalet vuxna med insatser ¹	X	X	X
3. Ordnat boende Andel hemlösa av vuxnenhetens klienter 2) (procent)	0	17	15
4. Rättssäker myndighetsutövning Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	X	X
Andel överklagade beslut som ändrats av länsrätten (procent)	0	X	X
5. Nöjda Brukare NöjdBrukareIndex ¹	X	X	X

Anm: 2) Hemlösa=personer i målgruppen vilka ofrivilligt saknar lägenhetskontrakt.

Framgångsfaktor och nyckeltal

Mål

Utfall jan-aug

Prognos

EKONOMISKT BISTÅND			
1. Stöd att ta sig ur beroende av ekonomiskt bistånd			
Andel bidragstagare som får bistånd under kortare tid än 10 månader (procent)	>60	38,6	35
Andel unga 18-25 år av samtliga bidragstagare (procent)	<30	50,2	60
2. Tillgång till besökstider i förhållande till behov			
Andel klienter som får tid för besök inom 14 dagar från kontakttillfället (procent)	100	100	100
3. Rättssäker myndighetsutövning			
Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	11	25
Andel överklagade beslut som ändrats av länsrätten	0	0	0
4. Nöjda Brukare			
NöjdBrukareIndex ¹	X	X	X

TEKNIK- OCH SERVICENÄMNDEN

Uppdragen kommer i huvudsak att kunna genomföras utan begränsning. Plan för kommunens framtida VA-försörjning kommer till fullmäktige för beslut under hösten. Oavsett val av lösning finns ett stort behov av förnyelse av befintligt rörrät. För att öka tillgängligheten anpassas öppettiderna vid återvinningscentralen, Skene Skog. Renhållningsplan och avfallsplan revideras. Förberedelser inför upphandling av slut-täckning Skene Skog pågår.

Andelen ekologiska livsmedel minskar något jämfört med 2008 på grund av det ekonomiska läget. Genom nytt ramavtal för fordonsinköp kommer andelen miljöbilar i kommunens verksamheter att öka successivt.

Lokalförsörjningsverksamheten kommer under resten av året att ha ökat fokus på utveckling av förvaltningsgemensam lokalresursplanering samt på tillgänglighetsanpassning.

Viktigaste konsekvenser av anpassningsåtgärderna

Åtgärderna innebär förbättrad tillgänglighet vid återvinningsstationen Skene Skog, något sämre belysning längs gator och vägar, att en del kommuninvånare får vänta längre på snöröjningen, att andelen eftersatt underhåll på gator och vägar ökar samt minskad trivsel då offentliga toaletter, julgranar mm tas bort.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
VATTEN- OCH AVLOPPSFÖRSÖRJNING			
1. Anläggningarnas tillgänglighet och servicegrad			
Svenskt vattens nationella index (snitt under rullande femårsperiod, av maximalt 1000 poäng)	700	X	700
2. Kostnadseffektivitet			
Svenskt vattens nationella index i relation till beräknat standardvärde (avvikelse i procent)	<20	X	<20
3. Långsiktig uthållighet			
Förnyelsetakt, räknat som rullande 5-års medelvärde (procent)	>0,5	0,3	>0,5
Rättssäker myndighetsutövning			
Antal överklagade beslut av totalt antal myndighetsbeslut ³	X	2	4
Andel överklagade beslut som ändrats av länsrätten (procent)	0	0	0
4. Nöjda Brukare			
NöjdBrukareIndex ¹	X	X	X

AVFALLSHANTERING			
1. God tillgänglighet			
Antal timmar/vecka som avfallsanläggningen vid Skene skog har öppet utöver tiden 07-16 vardagar	7	7	7
2. Servicegrad			
Andel fullgjorda hämtningar av hushållsavfall (procent)	100	100	100
3. Lokalt omhändertagande			
Andel villahushåll som komposterar matavfall (procent)	30	25	27
4. Nöjda Brukare			
NöjdBrukareIndex ¹	X	X	90

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
GATOR, VÄGAR OCH PARKER			
1. Säkra gator och gc-vägar			
Andel kommunala gator och gc-vägar som blivit snöröjda senast inom 12 timmar vid snöfall om mer än 7 cm (procent)	100	100	100
Antal olyckor med dödlig utgång	0	0	0
Andel anmälningar om trasiga lampor som åtgärdats inom 2 veckor (procent)	100	98	95
2. Nöjda Brukare			
NöjdMedborgarIndex (indextal, maxvärde 100)	55	X	55 (mäts i höst i SCB:s medborgarundersökning)

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Verksamheten bedöms i huvudsak ha bedrivits som planerat. Nämnden hyser dock stark oro för de ekonomiska krav som ställs på dess verksamhet kommande år.

Preliminära siffror från höstterminens intagning till årskurs 1 visar att 82 procent av markungdomarna valde Marks gymnasieskola. Andelen som erhållit sitt förstahandsval har sjunkit markant jämfört med föregående år och förklaringen till det är att det i år är betydligt fler reserver till yrkesprogrammen som av olika skäl inte kan tillföras fler platser. Skolinspektionen har under våren granskat Marks gymnasieskola och gör bedömningen att skolan i många avseenden är en väl fungerande skola med ett omfattande utbildningsutbud. Det finns dock brister i skolans uppföljning och analys av resultaten och såväl skolan som kommunen har svaga måldokument. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att skolplanen som avser åren 2000-2003 inte genomgått någon mer omfattande revidering.

Samtliga deltagare som avslutats i projektet "Ung kraft", med fokus på tidiga insatser för unga, har kunnat övergå till arbete eller studier.

För första gången på flera år måste sökande till utbildning för vuxna prioriteras då efterfrågan ökat som ett resultat av den ekonomiska krisen. Även efterfrågan på undervisning i Svenska för invandrare (SFI) har ökat markant. Skolinspektionen har under våren också granskat vuxenutbildningen och även här identifierat brister avseende uppföljning och analys.

Samarbete och samverkan med näringslivet, organisationer, myndigheter och andra kommuner är omfattande.

Viktigaste konsekvenser av anpassningsåtgärderna

Effektivisering av undervisningen i ungdomsgymnasiet (större undervisningsgrupper, samläsning, färre valbara kurser) innebär minskad valfrihet och risk för sämre resultat vad gäller betyg.

Ransonerad undervisning i kulturskolan innebär minskat utbud och därmed lägre tillgänglighet, längre köer.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
UNGDOMSGYMNASIUM			
1. Bra resultat i relation till de nationella målen			
Resultatindex (Andel elever som fullföljer gymnasieprogram inom 4 år, inkl. IV-program, andel som gått över till högskola inom 3 år efter avslutad gymnasieskola, andel invånare 20 år med grundläggande behörighet till universitet och högskola)	Bland de 70 bästa av landets kommuner		125
Andel elever som erhåller ett fullständigt gymnasiebetyg efter avslutade studier (procent)	85	83	83
Andel etablerade på arbetsmarknaden 2 år efter avslutad gymnasieutbildning (procent)	35	35	35
2. Attraktivitet			
Andel Markungdomar som väljer Marks gymnasieskola (procent)	85	X	82
3. Tillgång av plats i relation till efterfrågan			
Andel elever som erhåller sitt förstahandsval	85	X	77
4. Effektiv resursanvändning			
Effektivitetsindex (Kostnad per elev i förhållande till andel som fullföljer ett gymnasieprogram, totalkostnad för gymnasiet utifrån förväntad kostnad)	Bland de 70 bästa av landets kommuner	X	80
5. Delaktighet, meningsfullhet och trygghet			
Andel elever som tycker att de bryr sig om och engagerar sig i skolarbetet ganska eller väldigt mycket (procent)	90	73	73
Andel elever som känner sig lugna och trygga i skolan (procent)	100	95	95
Nöjd ElevIndex ¹	X	2,75 (egen enkät där 3,92 är maxvärde)	2,75
KULTURSKOLA			
1. Tillgång till plats i relation till efterfrågan			
Andel elever som tas emot på sitt förstahandsval (procent)	90	X	90
2. Attraktivitet			
Andel elever som väljer att delta i kulturskolan (procent)	35	X	35
Andel elever som är kvar i verksamheten (procent)	År 6/60 År 9/40	X X	60 40
3. Nöjda elever			
NöjdElevIndex ¹	X	X	X
LÄRANDE OCH ARBETSMARKNAD			
1. Deltagares anställningsbarhet			
Andel deltagare som efter genomförd handlingsplan är anställningsbara	50	53	53
2. Utbudet av kurser i relation till efterfrågan			
Andel elever som erhåller de kurser/utbildningar de efterfrågar (procent)	90	X	85
3. Nöjda deltagare			
NöjdDeltagareIndex ¹	X	X	X

VALNÄMNDEN

I juni genomfördes val till Europaparlamentet med 44,59 procent röstande i Marks kommun, vilket var en ökning med 6,58 procent jämfört med valdeltagandet vid EU-valet 2004.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Verksamheten har i stort bedrivits som planerat. Det har dock varit svårt att rekrytera ställföreträdare. Nämndens förhoppning är att den utbildning som anordnas i höst och som riktar sig till personer som är intresserade av att ta uppdrag som god man eller förvaltare ska leda till ökad tillgång och därmed kortare handläggningstider.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
ÖVERFÖRMYNDARVERKSAMHET			
1. Trygghet			
Andel huvudmän vars ärende anmälts till tingsrätten inom 3 månader från det att behovet anmälades till nämnden ¹ (procent)	X	50	50
2. Rättssäkerhet			
Andel årsräkningar som granskats före 1 juli. Samtliga ska vara granskade 31 okt (procent)	70	58	100 den 31 okt
Antal överklagade beslut per 1000 myndighetsbeslut ³	X	X	X
Andel överklagade beslut som ändrats av länsrätten	0	0	0
3. Nöjda huvudmän			
NöjdBrukarIndex ¹	X	X	X

SPINNERSKAN

Verksamheten drivs i överensstämmelse med de av kommunfullmäktige uppställda målen. Förutsättningarna för inrättandet av en koncernbank som skall samordna bolagens kapitalförsörjning har kartlagts och arbetet fortsätter under hösten.

MARKS BOSTADS AB

Verksamheten har bedrivits som planerat. Marks Bostads AB arbetar aktivt med att minimera sitt beroende av fossil energi för värmeförsörjning. När fjärrvärmenätet är utbyggt i Örby och Hyssna kvarstår inget oljeberoende för uppvärmning av lägenheter. Det pågår dessutom ett arbete med att minimera energiförbrukningen fram till år 2016. Bra tillgänglighet till lägenheterna är prioriterat. Bland annat installeras hissar vid nybyggnation av tvåvåningsplan eller högre. Det pågår också en tillgänglighetsinventering i delar av det befintliga lägenhetsbeståndet.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
BOSTADSFÖRSÖRJNING			
1. Bostäder i förhållande till efterfrågan MORP-text: Andel sökande som erbjudits bostad (gäller lägenheter med 1-3 rum och kök) inom 4 månader (procent) Bolagets redovisade indikator: Att kunna erbjuda ett boende i kommunen inom 4 månader. Åtagandet gäller för lägenheter med 1-3 rum och kök.	100	-	-
Antal nybyggda lägenheter i snitt per år under en femårsperiod	20	Ingen avvikelse 10	14
2. God boendestandard Antal 50–70-talslägenheter som renoverats enligt underhållsplan i snitt per år under en treårsperiod	50	35	58
3. Kostnadseffektiv fastighetsförvaltning Avkastningskrav per år på eget kapital under en femårsperiod (procent)	5	11,2	6,4
Förbättrad soliditet per år (procent)	>0,3	Utgått	Utgått
4. Nöjda kunder NöjdKundIndex	Egen enkät: 4,0 av 5	X	Mäts vartannat år

MARKS FASTIGHETS AB

Verksamheten har bedrivits som planerat. Vad avser näringslivets lokalförsörjningsbehov kommer byggnation av Stora Ensos lagerlokal att påbörjas i slutet av året.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
LOKALFÖRSÖRJNING FÖR INDUSTRI- OCH SERVICEFÖRETAG			
1. Näringslivets lokalbehov tillgodoses när marknaden inte kan klara det Endast ett fåtal projekt är aktuella per år. Resultatredovisning sker i beskrivande text.			
2. Attraktiva lokaler			
Andel lokalyta som är uthyrd (procent)	100	Rydal 52,10 Övriga 87,50	Rydal 55,0 Övriga 88,0
3. Kostnadseffektivitet			
MORP-text: Hyresintäkt i relation till kostnad per kvadratmeter uthyrd yta (procent)	< 100	X	X
Bolagets redovisade indikator: Driftnetto per kvm (exkl. finansiella kostnader och avskrivningar) (procent)	X	57	50
4. Nöjda kunder			
NöjdKundIndex ¹	X	X	X

MARK KRAFTVÄRME AB

Verksamheten har bedrivits som planerat. Alla kunder har haft full tillgång till fjärrvärme under året. Elproduktionen har också fungerat enligt beräkningarna och följer budgeten. Den årliga redogörelsen till Reko Fjärrvärme för fortsatt kv har lämnats in.

Framgångsfaktor och nyckeltal	Mål	Utfall jan-aug	Prognos
PRODUKTION OCH FÖRSÄLJNING AV VÄRME, ÅNGA OCH EL			
1. Ökat antal kunder			
Antal nya kunder i snitt per år under en femårsperiod	45	8	50
2. Klimatvänlighet			
Andel utsläpp av fossilt CO2 per försäld KWh	< 5 g	4	<5
3. Leveranssäkerhet			
Andel kunder som är utan värme längre än 10 timmar (procent)	0	0	0
4. Kostnadseffektivitet			
Avkastningskrav per år på eget kapital under en femårsperiod (procent)	>3	2,1	5,5
Förbättrad soliditet	>15	16	15,5
5. Nöjda kunder			
NöjdKundIndex (leveranssäkerhet, förväntningarna, framtidstro på fjärrvärme)	Egen enkät: 7,5 av 10	X	>7,5

Fokusuppdrag

Förbättrat näringslivsklimat

Inga insatser har påbörjats när det gäller uppdraget om bemötande och service. Planering pågår dock för förvaltningsövergripande aktiviteter inom ramen för projektet Innovativa Mark.

Förhandling har inletts mellan kommunen och Minab om nytt avtal, syftande till förbättrat stöd till näringslivet.

Förslag till konkurrensutsättningspolicy samt definitioner av begrepp kommer att föreligga under året.

Skolans kvalitet och resultat

Barn- och ungdomsnämnden har under årets första del genomfört dialogmöten med medborgare och brukare för att diskutera verksamhetens kvalitet och organisation. Under hösten avser nämnden påbörja arbetet med att definiera begreppet "kvalitet i skolan".

Samlad strategi för kommunens miljöarbete

Arbetet har inte påbörjats. Under resten av året inriktas arbetet på att finna lämplig omfattning och innehåll i strategin, vilka handlingsplaner som behövs vid sidan av energiplan och naturvårdsprogram samt hur strategi och handlingsplaner förhåller sig till projektet hållbar framtid.

Kvalitetsmåltider

En projektgrupp har sammanställt ett dokument som syftar till styrning av det dagliga arbetet och kvalitetssäkring.

Kollektivtrafik

I juni infördes fler turer på linje 300 Mark-Göteborg. I stadstrafiken infördes fler turer på linje 91 till Kinnaström. En ny hållplats öppnades vid Kinnaströmsgatan. Ny tur från Ålekulla till Kinna.

Trygghet och säkerhet på allmänna platser, i trafiken, i skolan och i hemmet

Enligt beslut i kommunfullmäktige § 104 behandlas tidpunkten för slutförandet i samband med beslut om mål och resultatplan 2010-2012.

Bilaga

Uppföljning av idéer till EU-projekt

Ärendet

Vid uppföljningsmöte i anslutning till kommunens EU-utbildning 2008 presenterade varje styrelse/nämnd ett flertal idéer till kommande EU-projekt. Av kommunstyrelsens ordförande har internationella gruppen fått i uppdrag att göra en uppföljning av vad som hänt med de framlagda förslagen. Uppföljningen ska läggas som bilaga till delårsrapporten.

Frågeställningar

1. Lägesrapport, har styrelsen/nämnden arbetat vidare med de inlämnade förslagen?
Hur långt har man kommit med de olika förslagen?
2. Om man inte arbetat vidare med förslagen ska en redogörelse om varför man inte gått vidare lämnas.

En kort sammanfattning är att styrelser/nämnder arbetat vidare med flera av projektidéerna men det är ännu inga projekt som gått vidare till konkreta ansökningar. Detta beror dels på att partnersök pågår, dels på att det inte varit någon lämplig utlysning sedan projektidén lyfts fram. West Sweden är involverad i flera av dessa projektidéer.

Det finns även flera idéer som är i tidig projekteringsfas och där man kan komma att undersöka möjlighet till EU-projekt under den fortsatta projekteringen. Men det finns även projektidéer av mer övergripande karaktär där det behövs någon som arbetar med dessa frågor på en samordnad, övergripande nivå.

Även behovet av en EU-samordnare som kan stötta förvaltningarna i arbetet med dessa frågor har lyfts fram. Flera nämnder har lyft upp att de saknar personella resurser och har varit tvungna att prioritera arbetet med anpassning av verksamheten och därför inte haft möjlighet att fördjupa arbetet med de framtagna förslagen till EU-projekt.